

Déli Híradó

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHEICH ENDE
vezetésével

A Romániai
Magyar Népközösség lapja

A Timiș-Torontal-i törv. (Dos. No. 127)
Dr. VARNAL
felelős szerk.

AZ UJ EUROPÁI REND...

Írta: Dr. P. CSIPÁN KRIZOLOG, teológiai tanár

Programbeszédnek döngik, rádió zugja, film pergeti, lapok hatalmas, fekete betűi ordítják: **uj európai rend készül.** Az összeomlott liberális és plutokrácia, a gazdasági, társadalmi és szellemi anarchia helyén új világot alkot nemskára a mai idők legnagyobb politikai és szociális Vezére, A gazdasági, társadalmi, szellemi élet legteljesebb agyai dolgoznak most ezen a világterven s hirdetik minden erővel, hogy az új világ a jog, a béke, a társadalmi és anyagi jólét birodalma lesz. Lelkünk minden erejével várjuk azt az időt, amelyben mindenütt az emberi jog s nem a brutális, nyers erőszak uralkodik.

S ha végignézzük a mai Európa arcán, minden okunk megvan erre a reménykedésre. A régi Európa tényleg romokban hever, bálványai összeomlottak. A liberális kártyavárai az összes országokban megsemmisültek. Az egész munkasztrájt szörnyű szoritással fojtogató bolszevizmus is az utolsókat hörgi. Ugy érezzük magunkat, mintha egy hatalmas dráma utolsó felvonása vonulna el előttünk.

Minden okunk megvan hinni az új európai jövőben. Gyönyörű jelszavak, szédületes ígéretek, lázbaejtő programok keringenek hivatalosan és félhivatalosan a levegőben. Vajon milyen alapokra fektetik az új idők lángeszzei az új európai jövőt? Elég erősek lesznek-e tényleg azok arra, hogy egy új kort beindítsanak?

Mert itt új kor beindításáról van szó! Az, ami szemünk előtt borzalmasan összeomlott, nem egy gazdasági, politikai, szociális rendszer volt, nem is egy kicsiny emberi korszak, hanem egy egész kor, amely a reformációtól napjainkig tartott. Egy egész kor összes jelszavai, istenei és bálványai kerültek fokozatosan itélet elé s az, ami most történik ennek a világitéletnek csak befejező fázisa. Olyan befejező fázis, mint a kereszténység születte, vagy a reformáció előtti néhány év. Az utána jövő idő már egészen más éra, más civilizáció, egészen más történelmi levegő. Új történelmi korszak.

Új kor hajnalán vagyunk. Ez a mondat rávilágít arra, hogy milyen perspektívába kell helyezkednünk, ha napjaink eseményeit meg akarjuk érteni. Az agyuk döregése, a bombák vijjogása, a repülőgépek zugása, a felkorbácsolt egyéni és nemzeti szenvedélyek vérpárás levegője mögé kell néznünk. El kell felejtenünk, hogy trónok omlottak össze, országhatárok és népek tüntek el Európa térképéről. Mindezek csak színpadi dekorációk, pillanatnyi kicsi epizódok. Nem években és eseményekben kell gondolkoznunk, hanem látnunk kell a történelem lelkét, a nagy összefüggéseket, az eszmék iszonyu küzdelmeit. Az események fölé kell emelkednünk, hogy azokat összekötni, osztályozni tudjuk.

A modern civilizáció 400 éves történetét úgy fogja ismerni a világtörténelem, mint unikumot. Az eddig ismert civilizációk között ez az egyetlen, mely a tiszta materiálistizmuson épül fel. A többi civilizációk központjában mindig ott van valamilyen formában a természetfölötti, transzcendentális elem, mely irányítja az egyének és tömegek erkölcsi és szociális világnézetét. Csak itt uralkodik egyedül az Ember és az Anyag. Ez a természetfölötti és az emberi tényezők borzalmas szakadása, aposztázása.

A régi természetfölötti — világosabban: középkori — értékek felforgatása, sárbataposása fokozatosan történik, amint egy egyéni lélek aposztázásának is fázisai vannak. Az első nagy fázis a renaissance anthropocentrizmusa a középkor theocentrizmusával szemben. A középkor egyéni és társadalmi, szellemi, erkölcsi és gazdasági életének középpontja az Isten. A humanizmus és renaissance bálványa az Ember. A hatalmas felfedezések, új világrészek, a fizika, matematika, csillagászat sikerei, a nyomda, a nyersanyagok szédületes arányu bevándorlása tultiták az emberiség önbizalmát s valóságos önimádatba sodorják. Sikereinek mámorában szeme lecsik az égiekre s rátapad minden lihegő érzéssel a földiekre. A gazdagság, jólét, tudás, ragyogó nyelvezet, öltözet, élvezetek lesznek igazi értékei. Ime a trónjáról lelököt Isten helyébe az első bálvány: az Ember. A hódító, teremtő, állandóan felfelé ivelő ember. A re-

naissance és humanizmus minden iratában, minden megnyilvánulásában ott lüktet ez az ónámító gög.

A második fázis logikusan következik az előbbiből, annak végső befejezése: a hitújítás. Beiehasit az Egyház testébe és darabokra tépi. A hitet, a vallást hitforrásaival együtt az egyéni értelem lábai elé dobja: értelmeld, ahogy tudod s ahogy akarsz. Tőled függ ez is. A te értelem szabja meg, mit kell hinned és mit kell tenned. S ezzel a hit kerül az egyéni értelem, az egyéni érzések, elképzelések, szenvedélyek sarába. Már az első percben a középkori kereszténység legszentebb értékei: a szabadakarat, gyónás, Oltárszentség, papság stb. lesznek áldozatai az értelem mindenhatóságának. De milyen észbontó alapokat rakott le az, melyen felépült a tombelő racionalizmus és Aufklärung minden vitustánca egészen addig, míg a francia forradalomban a párisi Notre-Dame főoltára felállították az élő szobrot, az Ész istennőjét. Egy kiélt, rothadt meretrixet... színésznőt...! Borzalmas orgiája az emberi gögnek. Szörnyű, megrendítő kép!...

Az egyéni értelem istenítése után a XIX. század az egyéni akarat istenítése... Felszabadítani az egyéni és társadalmi, szellemi és erkölcsi élet minden területét a vallás gondolatától, az Egyház megkötöttségétől. Szabadság! Teljes, abszolút, korlátlan egyéni szabadság! Ime a másik nagy emberi bálvány, amely igézetbe ejti s amelyért annyi milliók vére, könnye, verejtéke hullott. Teljes felszabadulás minden külső és belső kényszerből, minden külső és belső törvény alól — hirdetik a nagy próféták: Hobbes, Locke, Rausseau és társaik. Hatalmas népszerűsítő irodalmat teremtenek neki a német és francia romantizmus.

Voltaképen antitézise ez a racionalizmusnak. Nem az agy, hanem a szív, nem a hideg spekuláció, hanem az érzés uralkodik mindenek felett. A természetes embert, aki jó, feddhetetlen és boldog, a sok törvény tette szerencsétlenné, rabszolgává. Ezek a törvények a spekuláló, világrendező emberi értelem szerencsétlen szüleményei. El tehát az emberi spekulációkkal. Le a törvényekkel! Le a logika, módszertan, tudomány, irodalom, költészet, esztétika törvényeivel. Az emberi értelem és képzeletet, a belső érzéseket és meglátásokat nem lehet formákhoz kötni! Le a vallási élet — dogma, liturgia, ceremónia stb. — formáival, törvényeivel! Le az erkölcsi törvényekkel a polgári életben! Le az összes gazdasági, társadalmi, születtési, vérségi kiváltságokkal! Egyenlőség és Testvériség. Ime a Szabadság bálványistenének két genitúrája, a tökéletes liberalista szentháromság...

Vegyük hozzá még a nacionalizmus fokozatos kialakulását, Európa testének darabokra törését amely szintén a renaissance-nál indul meg, de a XIX. század fejleszt világbálványá. Vegyük hozzá végül a modern technika gépipar és tömegtermelés szédületes arányait s akkor teljes lesz a kép. Itt vannak a modern kor összes bálványai, összes legszentebb értékei, összes istenei. Minden jelszava, minden propagandája ezek körül őrzöng. Csak e bálványok hívői, védői, harcossai a hősök, vértanúk, tudományos tekintélyek. Mindaz, aki ellenük mer szót emelni, sarlatán, tudatlan, hitvány bérenc, halálos ellenség, vagy maradi hülye. S e bálványok körül látjuk nemcsak a megittasult tömeget, a felszabadított állati szenvedélyeket, hanem kevés kivétellel az összes doktor-alaposokat és az egyetemi katedrák félelmetes vátezeit is.

Ime röppenő madártávlathban a modern kultúra és civilizáció igazi gyökerei és igazi tragédiája. Mert tragédia ez a szó legfájdalmasabb értelmében. Soha a történelemben emberek százmilliói nem voltak annyira kísérteti nyulái, áldozatai az exaltált, psychopát próféták ködös világterveinek, mint ebben az új korban. S mindegyik földi mennyországot, édeni jólétet, mennyei békét hirdett. S hol vagyunk ma? Eljutott Európa a műveltség eddig elérhető legmagasabb fokára. Soha nyersanyagban olyan gazdag, soha iparban olyan tökéletes, soha kényelemben olyan körüldelegetett nem volt. Uralja a

földet, levegőt, vizet, tengereket. A tudomány, technika, gép minden emberi képzeletet felülmuló hatalmákat adott kezeibe. Közlekedési eszközei előtt szinte nem léteznek már idő és távolság földön, vízen, levegőben. Gondolatai szinte abban a másodpercben kerülnek milliók füleihez, midőn ajkairól elbocsátja. Meghódította magának a klímát, kiirtotta a betegségek ezreit, a kényelem és szórakozás minden raffinériaival körülveszi magát s mégis olyan szerencsétlen, elesett, sivár, boldogtalan és rabszolga nem volt még soha ez az európai lélek, mint éppen hatama és álmai tetőfokán. Soha attól az emberi jótól, békétől, jólétől, melyért annyit tett, épített, termelt, annyi tudós és feltaláló agyat feláldozott, olyan távol nem volt, mint éppen ma. Soha a történelemben annyira rabszolga nem volt, mint ma. Kaphattak-e nagyobb arculapást a modern kor legszentebb eszméi — ész, szabadság, testvériség, egyenlőség, nemzet, egyén, jólét, gazdagság, technika — mint amilyent a történelem osztogatott mindennap a csallódások, forradalmak, csődök, összeomlások, százmilliók anyagi, erkölcsi, társadalmi nyomorán keresztül?

A családi élet szemünk előtt hadoklik, a szabad szerelem, a nemi élet teljes és korlátlan felszabadítása rothadtá tette az irodalmon, filmen, sajtón, minden megengedett szórakozási lehetőségeken keresztül nemcsak az agyakat és képzeleteket, nemcsak a világi gesztusokat és beszédstílust, hanem ifjúságunk testét és családaink belső életét is.

A gazdasági élet romokban hever, mert a szabadság nevében a verseny, a lelketlen, mindent és mindenkit legázoló, kiszippolyozó önzés, túlekedés áldozatául dobták oda, amelyben egyetlen törvény: aki bírja, marja. Az élő, eleven emberiség hátán egy művilágot teremtettek gépekből és emberi találmányokból, amelyben egy egész emberi élet számok, devizák, árak, kalkulációk, vállalkozási tervek, gépzörej és telefoncsengés között telik el.

A társadalmi életben az őrítő jogtalanságok, igazságtalanságok, becstelenségek pokoli anarchiája tombol, amelyben az diktál mindent, aki a pénz, a propaganda modern eszközei, az anyagi bázis, vagy a fegyver.

Csoda-e tehát, hogy az európai milliók végtelen utálatl, félelmetes gyűlölettel, borzalmas csömörrel néznek vissza mindarra, ami volt? És még inkább: csoda-e, hogy a meghurcolt milliók kétkedve tekintenek a jobb jövőt, az új európai rendet ígérő próféták felé? Oh, hisz annyiszor ígérgettek nekik, s mindig becsapták, még nagyobb rabszolgaságba kergették.

A modern civilizáció csődöt mondott, mert felrugott minden örök, természetfeletti értékét, ideált, jogot, törvényt... felrugta az Istent, tulvilágot, egyházat, vallást... a modern emberiség összeomlott, mert kilopták belőle a lelket! A legzseniálisabb gazdasági, társadalmi szellemi formák közé állítsd be ezt a lelketlen modern embert, akkor is állat lesz!

Minden gazdasági, társadalmi világterv előtt tehát az új európai lélek érdekel minket. Kellenek sérthetetlen, emberi jogok, amelyeket sem pénz, sem hatalom, sem fegyver, sem nép ki nem sajátíthat. Kell tiszta, becsületes, életerős ifjúsági erkölcs, gazdasági erkölcs, politika és társadalmi erkölcs! Kell új, törhetetlen, nemcsak szavakban, sőtájtásokban, hanem egyéni és társadalmi életben mindenütt kiragyogó Istenhit, egyszóval: **uj európai lélek!** Csak egy megújult európai lélek teremthet új gazdasági és társadalmi rendet Európában. Káprázatos civilizáció, trotti, vagy bős tudományosság, irodalom, szemfényvesztő szellemi féltényeskedések sohasem pótolhatják ezt az új európai lelket.

A mi meggyőződésünk mindig és minden körülmény között: csak akkor lesz új európai rend, ha vissza állítják mindenhol és minden eszközzel a mai üres emberi lelkebe az örök Isten trónját, örök és változatlan erkölcsi és jogi törvényeivel.

Anglia és Amerika lemondott hogy Oroszország európai részében nyújtson segítséget

A keleti harctéren a szövetséges hadak előnyomulása változatlan lendülettel folyik. Ma már Amerikában is tisztában vannak azzal, hogy a Szovjetunió európai része számára elkésett minden segítség. Itt a szovjet hadak összehasonlíthatatlan, ezért Amerika és Anglia most ázsiai Oroszországban kívánnak védelmi harcra berendezkedni a németek ellen. Hogy itt milyen esélődés fogja őket érni, az nem tükör — a német hadvezetőség előtt.

A legújabb német hivatalos harctéri jelentés

A vezéri főhadiszállás tegnap délben kiadott hivatalos jelentése így szól:

Az egész keleti arcvonalon a hadműveletek tervszerűen és nagy sikerrel folynak.

Az angol partok mentén német zuhanóbombázók elsüllyesztettek két kereskedelmi hajót összesen 7500 tonna ártartalommal, a Farór-szigetek közelében pedig megsértettek egy nagy kereskedelmi hajót.

Cambridge környékén német repülőket nehéz bombákkal megtámadtak fontos hadi üzemeket. A

Csatornában két angol vadászpilótát leltek.

A legutolsó éjjel német repülőket sikerrel bombáztak Anglia keleti partvidékén kereskedelmi hajókat és ezek közül egyet kétezer tonna ártartalommal elsüllyesztettek. Találatokat értek el a kikötői berendezéseken is.

Északafrikában német zuhanóbombázók Tobruk-nál bombáztak angol légi berendezéseket és angol hajókat.

A román légi haderő sikere

A Rador berlini jelentése szerint a román légi haderő Novgorod vidékén igen hatásos bombázást hajtott végre katonailag fontos célpontok ellen. Számos vasúti vonalat tönkre tettek, hét vasúti szerelvényt elpusztítottak és egy municióraktárt levegőbe

röpítettek. Ugyanezen a frontszakaszon elhallgattak huszonnyolc ágyút, 185 tehergépkocsit megsemmisítettek és kilenc repülőgépet leltek. Odessza fölött is megjelentek a repülőket és az öbölben egy szovjet rombolót súlyosan megsértettek.

Felbomlik az ukrainai szovjet hadsereg

A Rador közvetíti a NTI jelentését, melynek értelmében Odessza és Nikolajev környékén a szovjet csapatok teljesen felbomlóban vannak. Az Ukrajnában harcoló szövetséges csapatok közül számra a legnagyobbak a román egységek, melyek Antonescu tábornok-államvezető vezetése alatt küzdenek és elnyerték az elégtételt, hogy a bolsevisták által a múlt évben elrabolt Bukovinát és Besszarábiát visszafoglalhatták. Ebben a visszafoglalásban ugyanazok a csapatok játszottak nagy szerepet, melyek most körülkérítették Odesszát. A román, magyar, szlovák és olasz csapatokon kívül rövidesen megjelennek ezen

a frontszakaszon önkéntes csapatok Spanyolországból, Portugáliából, Flandriából, Horvátországból és egész Skandináviából.

MEGBŐNUL A SZOVJET VASTERMELESE

A német vezéri főhadiszállás hivatalos jelentése szerint a német csapatok a Dnyeper alsó folyásánál tovább előhaladva elfoglalták a krivoirogi bányamezőt. Itt a szovjet évente mintegy tízenkilenc millió tonna elsőrendű vasércet termelt. A krivoirogi bányák elvesztésével a szovjet vastermelésének hatvanegy százalékát veszítette el.

Plutokraták levelezése Sztalinnal

Newyorkból jelenti a Rador: Az Associated Press közli, hogy a washingtoni kormány nyilvánosságra hozta azt a levelet, amelyet Roosevelt és Churchill írtak Sztalinnak. Ebben a levélben ajánlják, hogy a brit és amerikai kormányok megbízottai utazzanak Moszkvába és ott Sztalinnal beszéljék meg, hogy milyen hadianyagra van szüksége Szovjetországnak.

A Newyork Times foglalkozva Roosevelttel és Churchilllel, üzenetével, amelyet a szovjet kormányhoz intéztek washingtoni forrásból azt az értesülést közli, hogy a közös megbeszélésre vonatkozó ajánlatot Sztalin valószínűleg elfogadja. Az üzenetet a moszkvai angol nagykövetség nyújtotta át. Ugy tudják, hogy a Moszkvába küldendő amerikai bizottságot Wallace, az Egyesült Államok alelnöke vagy Morgenthau pénzügyminiszter, esetleg Sumner Welles helyettes külügyi államtitkár fogja vezetni.

Amszterdamból jelenti a Rador: Az NTI közlése szerint az angol rádió azt jelentette, hogy Sztalin közönetét fejezte ki Rooseveltnél és Churchillnak az üzenetért. Kijelentette Sztalin azt is, minden intézke-

dést megtesz, hogy az Egyesült Államok és Anglia által Szovjetországnak nyújtandó segítség minél gyorsabb eredményre vezessen.

SIKERTELLEN SZOVJETTÁMADÁS

Berlinből jelenti a Rador: A NTI közli, hogy néhány bombavető szovjet repülőgép szombatra virradó éjszaka támadást kísérelt meg Németország északkeleti és keleti vidéke ellen. A támadás azonban nem sikerült, mert csupán egy szovjet gépnek sikerült Berlinig jutni, de a fővárost nem támadhatta meg, mert a légvédelmi tüzérség visszafordulásra kényszerítette.

HIÁBAVALÓ ERŐLKÖDÉSEK

A Rador berlini jelentése szerint a szovjet hadvezetőség a Bugtól keletre és Nikolajevától északra bekerített hadosztályok felmentése érdekében újabb csapatokat vetett harcba, melyek elkeseredetten támadtak, de nagy veszteségeik mellett a legkisebb eredményt sem érték el. Egy gyengén felszerelt szovjet ezredet teljesen felőröltek. A hadiszákmány óriási.

Amerika imperialista tervei

Washingtonból jelenti a Rador: A Chicago Tribune közli, hogy az Egyesült Államok flottája készen áll Martinique, az Azori és Zöldföldi szigetek, valamint Dakar elleni hadműveletre. Megbízható helyről szerzett értesülés szerint csak a kormány parancsa szükséges, hogy az Egyesült Államok védelmi vonalát

Izlandtól Afrika nyugati partjáiig terjesszék ki. Két hadosztályt szereltek fel a flottával történő együttműködés és partraszállás céljából. Portugáliát úgy tekintik, mint a Németország elleni hadműveletek bázisát.

Istentiszteletet mondattak a pappal — közben kifosztották a lakását

Caracalból jelentik: Popescu Nicolae Brestovat községbeli görögkeleti lelkészhez az elmúlt napot egyikén beállított több cigány és arra kérték a lelkészt, tartson istentiszteletet családjukért.

A lelkész, mit sem sejtve, a templomba ment s annak rendje és módja szerint elvégezte a szokásos egyházi szertartást. Ezalatt a cigányok csendesen

törték a paplakba és onnan minden elemelhető dolgot elvitték.

Amikor Popescu lelkész a templomból hazament, lakását feldulva és kifosztva találta. A cigányok valamennyien kereket oldottak. Kézrekerítésük céljából a csendőrség erőyes nyomozást indított.

Az újságíró közbeszól...

„A divatról tudomást nem venni: gyengeség jele. De ép ily nagy gyengeség az ezte len divatmajmolás is...” La Bruyère.

— Szeretném, ha annyi ezres volna a zsebemben ahány hölgy ide kijön és bele sem megy a vízbe... — mondotta egy ismerősöm rosszmájúan, amikor találkoztam vele a strandon. A napokig tartó hideg, szelelő idő után ma végre itt az első, hamisítatlanul meleg augusztusi nap s ember ember hátán nyúzsog a város fürdőiben. Barnára lesült, fényesbőri négerutánzatokat az idén keveset látunk, de annál hivalkodóbb és tarkább az új fürdőruhák tömege. A korzó után a strand a divathölgyek legkedvesebb szórakozóhelye: az istenadta nap jótékony melegét alaposan fel is használják a fürdőruha-újdonosságok bemutatására. Ugy illegetnek-billegetnek itt, mint egy kislány az első bálon. Ha az igazsághoz feltétlenül ragaszkodunk — melyen tisztelt hölgyeim és uraim, akkor megállapíthatjuk, hogy a hölgyek bemutatják itt a közönségnek mennyire tudnak takarékoskodni — a ruhaanyagga. Az ideai fürdőruha egy gondolattal még rövidebb, mint a tavalyi. Alig-alig egy rófnyi. Nincsen semmi felesleges raita, a ruhát tartó szalagokat is legtöbbször a ruhát tartó helyettesítik, mely egy-egy terebélyesebb perszóna vállába úgy beleváj, mint a hajótótól a parti homokba.

Süt a nap, zsigong a nép. Az a nagyorrú, kárminpirosajku, festetthajú hölgy, aki az előbb a büffében méregzöld dresszben majszolta a vajaskenyeret, most már kénsárga trikóban jár fel s alá. Előző bizonyára még két-három fürdőruhát vált, mint itt szokásos. Gondatlanul ügyelgő, primadonnaszertű jelenségekkel avanzálnak itt a kisegisztenciák is, akik odahaza napokig megkoplalják a csinos fürdőtrikó árát. Fontos, hogy itt feszítsenek! A strandról egyébként ez a helyzetjelentésünk is, melyen tisztelt hölgyeim és uraim: felvonulás — fürdés helyett. Kora reggeltől késő estig tartó felvonulás. Ringó nádszálak és hőmpolygó delnők, időtöltők és sietők, akiknek többsége megvető fölénnyel néz el a vízbe szerelmes kevesek felé. A szürke, zavaros folyóvíz partján van a város második korzója.

Érdekesek a virágos trikók: rózsák, pipacsok, szegfű, egy csokorra való. Már amennyi ráfér a félméternyi imprímé-lastrera. Emitt pettyek, koekák, mértányi idomok, amott sakkablak, helyenkint zebrák, zsiráfok, tigrisek vagy foltos párdúok. Mintákbán, díszletekben kétségtelenül nagy a változatosság, — annál kirívóbb azonban az egyhangúság a ruhák nagyságát illetően. Tudniillik mind — kicsi. Alig kezdődik, máris végződik. Hihetetlen takarékoság nyilvánul meg itt, talán még is hatódnánk rajta, ugyebár — ha ráérnénk, — melyen tisztelt hölgyeim és uraim. S még merje valaki azt mondani, hogy a divathölgyek pazarolnak!...

Lobogóhajó hölgyismerősünk viharzik felénk. Az orrahegyén krém fehérlik, nehogy leégesse a nap. Szavakra, az a benyomásom, mintha haboskávét ivott volna nagymódon s annak maradványa felejtődött volna ott a pisze kis szaglószervecsuán. Buzgón magyarázza, mi az előnye a mai fürdőruhának:

— Az a fontos, minél jobban érje a nap az ember bőrét. De meg azután... uszni is jobban lehet a rövid trikóban...

Vita nincs. Ez a 6 meggyőződése s hiába igyekeznék az egészségügyi szempontok mellett az izlés vagy illendőség jussát kiverekedni. Csak azon tűnődünk el, melyen tisztelt hölgyeim és uraim, hogy mily édesen és okosan indokolta az uszás előnyeit a hölgyecske, aki uszni úgy tud, mint a balta nyél nélkül.

De megtanulhat! Ez igaz. Ne legyünk rosszmájúak! Kilencven kilós hölgy bujlik ki e pillanatban a habokból. Szent ég! Rajta is a csöppnyi divatos trikó feszül. De kár, hogy nem nézi meg magát a tülkörben, mert akkor örökre elmenne a kedve a divatos fürdőruhákötteményről. Emitt meg egy cingár női-személy, amolyan nyakigiláb teremtés majszol fagyaltot. Rajta így ugyanaz a trikó. Pocsék, hölgyeim, pocsék! Mészlorúd természetnek valami szélesítő ruhafajta állana jól, de ugylátszik, az illető is csak az arcát szokta vizsgálgatni a tülkörben. S jönnek a többiek. Molették, ólábuak, széplőshátúak, szélesderekuak, díjbirkozókruak, szőkék, barnák, vörösek, feketék, a hajszíntük-höz legtöbbször csak úgy, mint alakjukhoz nem illő öltözékekkel. Kévs a kivétel. Igazat adhatunk az írónak, aki szerint a legtöbb csunya nő — a strandon látható. Ők viszont abban a hitben élnek, az édesek, mily vonzók, bájosak, kecsesek így valamennyien...

A tulzás mindenben megbosszulja magát, melyen tisztelt hölgyeim és uraim, de leginkább az öltözködésben. Ami jól áll egy tizenkilenc éves leánynak, minden bizonnyal nem illik, nem méltó a negyvenkét éves tölgyfához, még akkor sem, ha bevallottan csak harminc éves múlt a tavasszal. A korral haladni kell, a divathoz igazodni kell, de ezt mindig az egyéni adottságokhoz mérjük! Az ember egyéniség és nem báb, amelyre jót, rosszat, büntetlenül felakaszthatunk.

(—r)

Roosevelt és Churchill találkozásának után

Az európai földrész jövőjét nem üres szavak, hanem a német győzelmek döntik el

Valahol az Atlanti-óceánon találkozott egymással Churchill brit miniszterelnök és Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke. A két államférfi megbeszélésére három napot vettek igénybe s azon katonai vezetők is megjelentek mindkét angolszász hatalom részéről. A tanácskozások befejezése alkalmával Attlee rádiónyilatkozatban ismertette az angolszász államférfiak tárgyalását és megállapodását. Attlee szerint a megbeszélések tárgya a tartós világéke alapelveinek megállapítása volt.

A megbeszélések végén közös nyilatkozatot hoztak nyilvánosságra, mely megállapítja, hogy a tartós béke érdekében a két államférfi egyetért abban, hogy a többi államot le kell fegyverezni

ugyanakkor elismerték, hogy az az egysúlyhiány, mely a katonai erők felülkerekedésében nyilvánul meg, veszélyezteteti a civilizációt.

Attlee rádió kereszttől továbbított nyilatkozatából kiténik, hogy Roosevelt és Churchill megbeszéléseinek ez volt a lényege s nyilvánvaló, — hangoztatja a Stefani-iroda diplomáciai szerkesztője, — hogy a leközölgött határozatok éles ellentmondást tartalmaznak.

A megegyezés második lényeges pontja az esetleges angolszász győzelem utáni világgazdasági rendre vonatkozik. Eszerint

Anglia és az Egyesült Államok gondoskodnának a többi államok létfenntartási eszközéről.

Churchill és Roosevelt szerint területi változtatásokra általában nincs szükség, ha csak az érdeklét népek nem kívánják azt.

A nyilatkozatban „a nemzetek gazdasági együttműködéséről” és „az összes népek teljes lefegyverzéséről” van szó.

Egy hivatásos fecsegő szószátyárkodása

Newyorkból jelenti a Rador: Az NTI munkatársa közli, hogy az amerikai lapok nagybetűs címkével ellátott cikkeiben foglalkoznak Churchill és Roosevelt megegyezésével „háborus céljait illetően”, melyek között

a nemzeti-szocializmus megszüntetése is szerepel.

Az Associated Press amerikai kormánykörök véleményét ismerteti, mely szerint Roosevelt és Churchill elvei a „tengelyellenes” államokban kedvező fogadtatásra számíthat.

Reynolds demokrata szenátor, a szenátus katonai bizottságának elnöke Roosevelt és Churchill béke-elveivel kapcsolatban felvetette a kérdést,

miért nem alkalmazza Anglia és az Egyesült Államok azonnal ezeket az elveket India és a Szovjetunió esetében?

Shafer köztársaságipárti képviselő az angol-amerikai közös nyilatkozatról azt mondotta, hogy az nem egyéb, mint

egy hivatásos fecsegő szószátyárkodása.

Kellemetlen kérdések Roosevelthez

Berlinből jelenti a Rador: Hivatalos német nyilatkozat foglalkozik a Churchill—Roosevelt megállapodással. Német körökben hangoztatják, hogy az angolszász erők jöjjenek Németországba, ha le akarják fegyverezni a német birodalmat.

A nyilatkozat pontjai kísértetiesen hasonlítanak Wilson békepontjaira. A Wilhelmstrassen kijelentették, hogy nemcsak Németország, de egész Európa keserves tapasztalatokat szerzett a wilsoni elveket illetően. Német részről ezt kérdezik az angolszászoktól: Ha a tengerek minden állam előtt szabadok, tehát szabadok a totális államok részére is?

Roosevelt lefegyverzi majd támaszpontjait?

Hajlandó Roosevelt lemondani a két óceánon tevékenykedő hajóhad tervéről s következésképp Japán bekerítéséről? Hajlandó visszatérni a Monroe-elvhez? Hogyan kezelje el Roosevelt a bolsevizmus elleni küzdelmet?

Hivatalos német helyen a továbbiakban rámutatnak arra, hogy a Churchill—Roosevelt nyilatkozat

Gyenge Wilson-utánczat a megállapodás

Rómából jelenti a Rador: A Stefani-iroda diplomáciai szerkesztője a Churchill—Roosevelt-megállapodással kapcsolatban nemzetközi véleményeket a következőkben foglalja össze:

1. Wilson-utánczat az egész, amiben semmi eredetiség nincs.
2. Husz esztendő fájdalmas és véres tapasztalatait semmibe sem véve, új, még súlyosabb Versaillest szeretne Amerika és Anglia előkészíteni.

A közös angol-amerikai nyilatkozatot Rómában, Berlinben és a semleges fővárosok politikai körében érdekes megnyilatkozásnak tekintik, — írja a Stefani-iroda diplomáciai szerkesztője. Érdekes ez a közös nyilatkozat, nem a Churchill és Roosevelt által összeállított pontok miatt, amikben

semmi új, semmi pozitívum nincs, hanem arravaló tekintettel, amit — nem tartalmaz, valamint a benne található szöveg ellentétek miatt. Köztudomású, hogy a két államférfi megbeszélésein résztvettek az angol és amerikai katonai vezetők is, mindél fogva

a tárgyalások központjában az európai hadihelyzet állott.

Ezt a hadihelyzetet a szovjet-erőségek jellemzik, valamint Anglia tehetetlensége a „második front” létesítésében.

FRANCIA VÉLEMÉNY

Vichyből jelenti a Rador: Francia politikai körökben az angol-amerikai nyilatkozat nem okozott meglepetést és hangoztatják, hogy a nyilatkozat politikai szempontból

elcsépett, értelmetlen

régí frázisok színházias megismétlése.

Churchill, a háborus uszító, kibúvott keres abból a kényelmetlen helyzetből, melybe került. A két államférfi döntőbíróként szeretne fellépni most, amikor már semmi és senki sem akadályozhatja meg Európát az általa akart új rend megteremtésében. Churchill és Roosevelt ama kijelentésére, mely szerint az angolszász hatalmak nem akarnak terjeszkedni, Berlinben emlékeztetnek Grönland és Izland területének megsértésére, Sziria elfoglalására és a versaillesi szerződés igazságtalanságaira. Ha Anglia és Amerika tényleg tiszteletben akarja tartani egyes államok kívánóságát a kormányforma megválasztására vonatkozólag,

kezdjék meg ennek az elvnek megvalósítását Indiában, Szíriában, Irakban.

Befejezésül a hivatalos német közlemény megállapítja, hogy az európai földrész jövőjét nem üres szavak, hanem a német győzelmek döntik el.

elméleti és a valóságtól elvonatkoztatott jellegű.

Wilson negyven pontjával összehasonlítva Churchill és Roosevelt nyolc pontja semmi újat nem tartalmaz. Az elmúlt huszonöt esztendő bebizonyította, hogy Wilson pontjai nem hozták meg a békét és igazságot a világ számára.

SPANYOL VÉLEMÉNY

Madridból jelenti a Német Távirati Iroda: A spanyol sajtó ironikusan ír a Churchill—Roosevelt-nyilatkozatról. Az „Informaciones” című lap azt írja, hogy a nyilatkozat nyolc pontjában nincs semmi új, a Szovjetunió pedig egy szóval sem tettek említését.

London és Washington nem mer az utókor számára hagyni egy olyan bizonyítékot, amelyből kitétné, hogy valamikor Anglia és az Egyesült Államok a szovjetunióval szövettek. Az angolszász imperializmussal tisztában van már a világ, — írja az Alcazar, — Anglia és az Egyesült Államok fejlődésüket a világ más népeinek leigázására akarják alapítani. A nyolc pont ellentétben áll a valósággal és az észszerűség követelményeivel, — tejezi be cikkét a spanyol lap.

AKIK VIZET PREDIKÁLNAK ÉS BORT ISZNAK

A Stefani-iroda diplomáciai szerkesztője — mint egy újabb Rador-jelentés közli — a Churchill—Roosevelt nyilatkozat ama pontjával foglalkozva, mely szerint a világ „status quo”-jában csak a népek örendelkezési joga alapján történhetnek változások, — megállapítja, mennyire ellentmondanak a plutokraták

Furcsa, hogy Roosevelt az örendelkezési jogok pártfogója nem folyamodik saját országában népszavazáshoz Amerika hadbepítése kérdésében.

Hasonlóképp mily érdekes és meggyőző lenne, ha Churchill is népszavazást engedélyezne Brit-Indiában, a hindu nép szabadsága és kormányzata meghatározására.

Épületes népszavazásokat lehet rendezni

Egyiptomban, Irakban és Szíriában is.

Az „emberiség e két nagy ellensége”, akik egyike a háboru kitérésének okozója, másika pedig a háboru meghosszabbításán fáradozik, ily súlyos felelőtlenség elkövetése révén alkalmatlanok már arra, hogy beszéljenek a történelem irányításába.

203:202 — ROOSEVELT TRÜKKJE?

Berlinből jelenti a Rador: A birodalmi fővárosban akkreditált amerikai újságírók körében az a vélemény alakult ki, hogy a katonai szolgálati idő meghosszabbításánál elért képviselőházi eredmény, az egyetlen egy szavazattöbbség,

nem a véletlen műve, hanem inkább Roosevelt gondosan előkészített akciója,

mert az elnök, Churchilllel való találkozásának előtt, belpolitikai alibit akart biztosítani magának, hogy Churchill ama kérésére, izegen hadat Amerika Németországnak, ily belpolitikai nehézségre hivatkozva akart Roosevelt kitérni a sorsdöntő elhatározás elől.

Nyugdíjba helyezett középiskolai tanárok

Bucurestiből jelenti: A nemzetművelési minisztérium 1941 szeptember 1-i hatállyal a következő erdélyi és bánági középiskolákban működő tanerőket helyezte nyugdíjba:

Popu Ion, blaji fiuliceum, Tamas Silviu és Capata Gratian, fagarasi fiuliceum, Roman David, dumbraveni fiuliceum, Isacu Ion és Caranica Ion, sibiui fiuliceum, Faina Gheorghe, blaji fiuliceum, Schmidt Janika, abrudi fiugimnázium, Rociu Petre, salistei gimnázium, Iancu Rafira, salistei gimnázium, Blaga Nestor, aradi fiuliceum, Savescu Feodor és Pop Filip, caransebesi fiuliceum, Bucurescu Feodor és Tapos Adrian, sannicolaul-marea gimnázium, Bogdan Tulia, aradi leánygimnázium, Suciu Cornelia aradi leánygimnázium, Baru Nicolae aradul-noui fiugimnázium, Lighezan Nicolae és Cailleanu Maria oravitai gimnázium, Achim Traian, alba-iuliai fiuliceum és Puscaru Triphon, sebesi gimnázium.

Ugyanakkor a minisztérium a tantestület több tagjának nyugdíjbahelyezési utasítását visszavonta és kimondotta, hogy ezek továbbra is taníthatnak. Ezek: Mathei Victor és Dabaciu Ioachim, aradi fiuliceum. Farca Vasile, aradul-noui fiugimnázium, Savescu Iosefina, caransebesi leánygimnázium, Bacau Ion, lugoji fiuliceum, Rusmir Ilie, oravitai fiuliceum, Pop Aurel, ciacovai gimnázium, Bot Suzana és Bot Ion, orsovai gimnázium, Cipse Ana Leontina és Lipovan Elena, resitai leánygimnázium, Ilicescu Nicolae, timisoarai fiuliceum, Pop Gavril, timisoarai németnyelvű állami liceum, Isac Silviu, timisoarai leánygimnázium, Superceanu Ion, Ulița Gheorghe és Pop Octavian, timisoarai fiugimnázium, Fat Nicolae, tincai fiugimnázium, Suteu Alexandru és Epure Emil, aiudi fiuliceum, Cucui Virgil, alba-iuliai fiuliceum, Ignaticu Ion, devai fiuliceum, Coida Gheorghe és Dunca Gheorghe, dumbraveni fiuliceum, Bucur Longhin, fagarasi fiuliceum, Florea Victor, sighisoarai fiuliceum, Dragos Gheorghe, Roseala Emil és Rusu Valer, fagarasi fiuliceum, Bora Valer, orastiei fiuliceum, Modorcu Octavian, blaji fiuliceum, Pratia Nicolae és Albu Dionisie, orastiei fiuliceum, Tolca Pompei, Ghiris Ioan és Porotiu Iustintian, turdai fiuliceum. Aleman Cornelia, sibiui leánygimnázium, Spataru Vasile, Diaconescu Maria és Grecu Maria, sighisoarai leánygimnázium, Micu Ion, abrudi gimnázium, Vuletiu Ioan, tarnaveni fiugimnázium, Abuseanu Vasile, tarnaveni fiugimnázium, Munteanu Eugen és Negrescu Alexandru, mediasai gimnázium, Iosof Constantin, Iosof Aleandru és Carageanu Octavian, salistei gimnázium, Andras Gheorghe és Pteancu Gheorghe, timisoarai fiuliceum.

FORUM ARAD — Telefon 20-10
nyáron is nagy filmeket játszik

Városunk egyedüli jól szellőztetett kellemesen hűvös terme

Ma és a következő napokon!

A német filmgyártás legszenzációsabb fidei filmre meke. Az utóbbi évek legizgalmasabb sportfilmje

Az utolsó menet

A főszerepben:

Attila Hörbiger, Carlita Horn

A legújabb 4. sz. román háborus híradó
Főadások 5. 7.15 és 9.30 kor

A serdülő kor könyvei

Irta: Boros József prelátus-kanonok, Alba-lulia

A gyermekkor első szakaszának a mese volt a korlátlan uralkodója. A gyermek azonban nő, értelme is fejlődik s már a mese nem tudja kielégíteni. Még szereti a csodásait, a rendkívülit, de már tudja, hogy a mese története nem igaz. Bizonyos kis fölénnyel nézi már a tündérek és boszorkányok világát. Lelkében már bontakozik az igazság és a valóság utáni vágy. Olyan könyvek lépnek tehát előtérbe, amelyek a rendkívüli, szokatlan mellett valóságot beszélnek el, vagy legalább is a valóság látszatával bírnak. Ezzel kezdődik azoknak a könyveknek a korszaka, amelyeket talán „kalandos” könyveknek nevezhetünk. Ezen könyvek élén elvitatlanul Defoe műve, a

ROBINSON CRUSOE

táll. Vajjon van-e olvasó ember, aki e könyvet ne ismerné, azt ne olvasta volna. A magára hagyott embernek küzdelmei, e küzdelmek sikerei olyan örök értéket rejtenek magukban, amely a felnőttre is mindig vonzó erővel bír. Swift angol író

GULLIVER UTAZÁSAI

című könyve jön a sorba, illetve e könyvnek két első része: a törpék és óriások országában való kalandok. Műveinek másik két részét nem is szokták feldolgozni a gyermekírók, maró szatirájuk miatt.

A rendkívüli, szokatlan utáni vágy aztán felébreszti a gyermek érdeklődését az idegen tájak, idegen népek iránt, s így lépnek előtérbe a néger, indiai történetek, az afrikai, amerikai és tengeri utazások, amelyek újabb és újabb ismeretek forrásai lesznek. Beecher Stowe asszony

TAMÁS BÁTYA KUNYHÓJA

említendő elsősorban, amely ha irodalmilag nem is az első sorban áll, de az elnyomott, kizsákmányolt, rabszolgasorsban színylődő négernek életének meghatározó eseményével a gyermekben minden szenvedés iránti részvétet ébreszt fel. Cooper

BÓRHARISNYA TÖRTÉNETEK

viszont a szabadság és természet szerető indiánok világába vezet el.

Már most igen nagy azoknak a könyveknek a száma, amelyek tengeri kalandokat, kalózok életét, rejtett kincsek felkutatását, oroszlanok, elefántok világát, bálnavadászatot, stb., stb. beszélve el, mindig megragadják a gyermek figyelmét annyira, hogy egy-egy ilyen könyv soha el nem múló emlék marad. Gyermekkorom egyik kedves könyve a Vilmos, a hajóinas már vagy ötven éve eljutott a szemem elé. Azt se tudom már, ki a szerzője, de ma is el tudnám részletesen beszélni a kis hajóinas tengeri kalandjait.

Választék van itt bőven, egyet azonban meg kell említenem, Hevesynek

JELKY ANDRÁS KALANDJAI

című könyvét. A bajai magyar fiú kalandos élete miatt érdekesítő olvasmány foglalhat helyet az e fajta könyvek között.

Az állattörténetek írói közül elsősorban Rudyard Kipling kerül. A

DZSUNGEL KÖNYVE,

meg Történetek egy őserdőből pompás megfigyeléssel, nagy írói művészettel beszél érdekesnél-érdekesebb történeteket. Moglinak, a farkasanyó által felnevelt és Balu, a bölcs öreg medve által oktatótt kis emberrontyó élete elragadó művészettel van megírva. A magyar Sebők

MACKÓ UR UTAZÁSAI

pedig olyan általános népszerűsége tettek szert, hogy egész sorozat kiadását tette lehetővé.

A gyermekkönyvek között már szóhoz jutnak a szivhez és lélekhez szóló, jellemet, egyéniséget alakító könyvek is. Ezek között első helyet foglalja el minden idők legelső gyermekkönyve Amicisnak, az olasz írónak

SZIV

című könyve. A könyv egy tanuló iskolai évének történetét mondja el. Annyi nemes érzéssel, a sziv olyan melegséggel íródott e könyv, hogy azt mindenkinél el kell olvasnia.

A humort képviselheti Cervantes

DON QUIJOTE

című könyve. A valódi élettől elszakadt, képzelet világában élő derék lovag története.

MÜNCHAUSEN BÁRÓ KALANDJAI

pedig szédületes hazugságaival, melyek éppen tulozott voltak miatt már túlesnek a hazugságon is, sok derűs kacagást váltanak ki a gyermek lelkéből. Baret

KIS LORD

című regénye is a legjobb könyvek közé tartozik

Még egyet említek itt meg, Montgomery

A GYERMEKSZIV REJTELMEI

című könyve. Az angol írónő a gyermeki lélek megkapó rajzával alkotta meg kedves könyvét. Ezeket a könyveket emlitettem meg annak az átmeneti kornak a számára, amely a gyermeket a mese világából egy új valóbb világba vezeti.

A gyermeki élet utolsó korszakához érve, a könyveknek olyan gazdagságára bukkanunk, hogy azokat már áttekinteni és elsorolni még szakmunkában is nehéz. Itt a feladat nem az, hogy teljes képet alkossunk a gyermekirodalomról, csak a gyakorlati utmutatás szempontjából emlitünk meg könyveket, szemelgetve innen-onnan. Természetes, hogy a magyar könyvek kerülnek első sorba, a külföldiek közül csak a legelső értékek. Az is természetes, hogy azokat a könyveket emlittem, amelyeket magam is ismerek és olvastam. Az alábbi elsorolás úgy vélem gyakorlati szempontból — mind — hiányossága és vázlatossága dacára is — különösen a mai viszonyok között bőségesen elegendő lesz. Ha azonban valakit nem elégitene ki, az Szemák István:

A MAGYAR IFJUSÁGI IRODALOM TÖRTÉNETE

című műben szakszerű és teljes ismertetést kaphat.

Annak a serdülő kornak, melyet sértő vagy lekicsinylő értelem nélkül kamaszkornak nevezhetünk, kedvelt könyvei élen

VERNE GYULA

áll. Az élelmes francia író feltalálta Kolombus tojását, s az első kitinő mintára aztán könnyű szerrel alkotta művei sorozatát. De minden könyve érdekes és tanulságos, a földrajzi, természetrajzi és néprajzi ismeretek gazdag tárházát alkotják. A kalandokkal teljes utazások másik nagy írója

MAY KÁROLY,

akit különösen ajánlhat mindenki keresztény világnézete is: Az inka öröksége, A rabszolgakaraván, A csendes óceán, a sivatagon keresztül és mindenekelőtt Winnetou mindig nagy és szenvedélyes olvasó táborra fog találni a gyermekek között.

Ezen regényes történetek mellé sorakozik a felfedezések, utazások története. Kezdődik a sor Kolombus felfedező útjaival, aztán jönnek a nagy conquistadorok amerikai felfedezései, a tengeri utak felfedezése, Vasco di Gama, Magallhaes, Cook, aztán a sarki vidékek felfedezése Ross, Scott, Shaktleton, Nansen, Amundsen, az ázsiai, afrikai kutatók, Sven Hedin, Stanley és annyi más, kiket elsorolni is nehéz. Itt találunk helyet

A MAGYAR UTAZÓK

és felfedezők: Benyovszky Móric gróf, Körösi Csoma Sándor, Magyar László, stb. életrajza, utazásai. Mindezeket különféle jó írók kiadásában kaphatjuk meg. Ezekhez járulhat néhány újabb jó utazás leírása, például felemlitem Sebők:

ÖT VILÁGRÉSZEN KERESZTÜL

című pompás munkáját. Mindezek nemcsak érdekesítő olvasmányok, de belőle igen sokat tanulhatni a földrajz, természetrajz, népismeret köréből

A természetrajzi dolgokról szólván, különösen meg kell említeni Hankó

UNIVERSUM

című művét, mely tíz kötetben pompásabbnál pompásabb ismertetéseket, állattarjakat, földrajzi képeket, stb. ad.

Végül a mai kor szellemének és a technika hatalmas vívmányainak megfelelően a gyermeket igen érdekli a

TALÁLMÁNYOK KÖNYVE

Ez is több jó kiadásban forog közközeen s kiegészítheti ezt egy-két nagyobb felfedezőnek életrajza.

A természetrajzi ismeretek mellett a történelem az, melyből már izlelitőt kell kapnia a serdülő gyermeknek. Itt elsősorban

BENEDEK ELEK

munkáit emlitem meg, kinek monda-, legenda-gyűjteménye és Nagy magyarok élete című kis életrajzai elsőrangú új könyvek. Ezekhez csatlakozik a magyar lovagvárok regéinek gyűjteménye.

A vallásos tartalmú könyveket itt nem részletezhetem, azok sokoldalú elágazása miatt. Minden gyermek hitoktatója, vagy hittanára ajánlani fog megfelelőket. Csak egyet emlitem meg: Wiesman

FABIOLA

című könyve, mely az első keresztények életéből vett történetével minden irányban megfelelő.

Ezen inkább ismeretterjesztő, de azért a

gyermek érdeklődését mindig lekötni képes könyvek után áttérhetek a tulajdonképeni gyermekirodalom igen nagy kiterjedésű területére. Csak izlelitő az, amit itt adhatok. A külföldiek közül első sorban

HOFFMANN

elbeszélései emlitendők. A német ifjúsági író elsőrendű elbeszélései mindig szorakoztatók és emelt tisztá, nemes felfogásával nevelőleg is hatnak. Nálunk kevésbé ismert a franciák nagy ifjúsági írója

SÉGUR ASSZONY.

Az őrangyalhoz, A hajótöröttek, A rossz Zsófi, Az aranyos gyermekek magyarul is megjelentek s igen jó olvasmányok. Az amerikaiak nagy humoristája

TWAIN

pompás könyveket nyújt a Tamás urfi és Huckleberry Finn kalandjaiban. Ifjúsági átdolgozásban

DICKENS

csodás könyvei: Nickleby Miklós élete és viszonyosságai és Cooperfield Dávidja elsőrangú alkotások. Az újabbak közül a nagy hírnévre szert tett

JACK LONDON.

A vadon szava, Jeromos és Mihály, de a Farkasvér és Eneklő kutya is sok örömet szerez ifjú olvasójának.

A zsidó—görög—római és őskeresztény kultúrába bepillantást engednek a: Görög hitregék, Bulver: Pompeji utolsó napjai, Wallace Ben Hurja és Sienkievitz: Quo Vadis-a.

A magyar írók közül elsősorban a nagy mesemondó

JÓKAI

emlitendő, kinek kis történetei, regéi, leírásai az ifjúságnak is igen jók. A már emlitett Benedek Elek mellett, kinek minden ifjúsági irata jó,

GÁL MOZES

emlitendő elsősorban, nagyon sok jó könyve van. A továbbiakban már csak pár nevet s egy-egy könyvet emlitetek. Donász: Toldy Miklós, Buda hőse, Abonyi Árpád: Rákolt György utazása. Bársony István: A rab király szabadon, Molnár Ferenc: A Pál-utcai fiúk, Krudy Gyula: Miklós kalandjai, Jakab Ödön: A két improvizátor, Madarassy: Harc az állatokkal, Tábori Róbert: A csodás Atlantisz. Kifejezetten

A LEÁNYOK SZÁMÁRA

irt könyvek közül a külföldiek Rhoden: Makrancos Erzsike történetei és Halden: Szeleburdi kisasszony tettek szert népszerűsége. A magyar írók: Tutsek Anna: Cillike könyvei, Egó: Szegény fecske, Büttner Lina: Egy rut kislány története, aztán Blaskó Mária, Kosáryné Réz Lola, Bokor Malvin, Dánielné Lengyel Laura, stb.

Természetesen a névsor, nemhogy nem teljes, de nagyon hiányos. Itt csak éppen rámutattam néhányra, amit bátran adhatunk a gyermek kezébe.

E vázlatos kis szemle befejezéseül még azt mondhatom itt el, hogy a serdülő korbá jutott ifjunak aztán már nincs szüksége külön ifjúsági könyvekre. Olvashat minden jó könyvet. De csak válogatottan jó könyvet. Sok elsőrendű irodalmi alkotás van, ami nem való a serdülő ifjú kezébe. Az itélőképesség hiánya, a könnyen lobbánzó érzékiség, a könnyen befolyásolható, sőt félrevezethető tapasztalatlanság mind-mind figyelmeztetnek, hogy lehetőleg igyekezzünk mindaddig irányítani az ifjúság olvasmányát, míg az teljesen érett, felöltött lesz. Bourget A tanítvány című regényében megérző rajzát adja az olvasmányai által gonosztevévé vált ifjunak. Pedig a könyvek, melyek félrevezették, tudományos könyvek voltak. Sok gyermekét szerető, érte aggódo szülőnek nyújthatnak némi utmutatást a fenti sorok

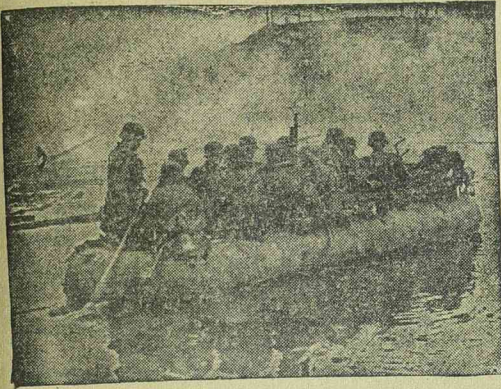
Nem könyv a serdülő kor irányítása, mert már függetlenségre vágyik az öntudatra ébredt ifjú s a jó tanácsot nem mindig fogadja szívesen. Mégse szabad fáradságot kimélni, hogy jó könyvekhez juttassuk őt, s lehetőleg távol tartsuk a veszedelmektől, hiszen emberi életnek, és pedig előttünk drága és kedves életnek irányításáról van szó

„Mondd meg, ki a barátod és megmondom ki vagy” — mondta egy bölcs. Elsősorban áll ez az ember legbizalmasabb barátjáról: a könyvről.

Amateur-fényképeket
Nagyításokat
Reprodukciókat
készít

FOTO STUDIO
ENGEL ENDRE

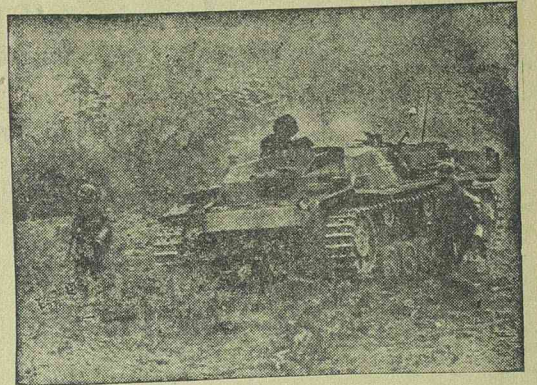
Arad, Széchenyi u. 1. Tel. 34 30

Német katonák átkelnek egy folyón, mellettük égő híd.

Hatalmas füstfelhők jelzik a szovjets csapatok visszavonulási útját.

Német páncélosok előrsi szolgálaton biztosítják a győzelmes utat.

UNIO HELYETT — BEKEBELEZÉS

Mi rejlik az Egyesült Államok angolbarátsága mögött? — Az angol érdekeltségeket lassankint mindenütt kiszorítja vagy birtokbaveszi az amerikai tőke — Sir Peacock tőzsdezárás utáni „hálóing üzletei” a felbomló brit világ gazdaság alkonyát jelzik

Az utóbbi időben egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy az Északamerikai Egyesült Államok az Angliának nyújtott segítség fejében egyre nagyobb befolyást igyekeznek maguknak biztosítani Nagybritanniában és annak dominiumain. Ugyanakkor Angliában számos híve lett annak a gondolatnak, amely a brit birodalmat az Egyesült Államokhoz szeretné valamely szövetség formájában kötni. Esetleg unióról is lehetne szó. Ilyen tervek már a mostani háború előtt is felmerültek egyes angolok és amerikaiak megbeszélései során, de akkor ezeknek inkább irodalmi és elméleti értékük volt. Hiszen sok téren a legélesebb ellentét volt az angol és amerikai érdekek között. Sok angol az Egyesült Államokban még Németországnál is komo-

lyabb ellenfelet látott. Az Egyesült Államok világgazdasági viszonylatban versenytársa volt az angol birodalomnak s

a két ország tőkének kihelyezése is sok érdekelletté vezetett.

Az USA és Anglia között folyó gazdasági vetélkedés ingadozó és nem egységes jellegű volt. Így például Anglia elsőbbséget tudott biztosítani magának a nyersanyagpiacokon az Unióval szemben. Minthogy azonban Anglia fizetési mérlege az utóbbi években igen kedvezőtlenül alakult, nem vehette fel a versenyt az USA-val a tőkék kihelyezése terén. Magában a brit birodalomban, így például Kanadában is, jelentékeny szerephez jutott az amerikai tőke.

Lemarad az angol gyáripar és kivitel

Ahogy a háború kitört, Anglia — nemcsak az anyaország, de a sok gyarmat is, — függő viszonyba került az Északamerikai Egyesült Államokkal. Minthogy az angol ipar teljesítménye csökkent, nem tudott tovább versenyezni az USA kivitelével. Így például

Délamerikát, mely eddig az angol tőkeérdekeltség révén a brit gyáripar termékeinek volt a vevője, egyre inkább az északamerikai gyárak szolgálgják ki.

S ha van is valami ellenkezés e téren is, az nem annyira angol, mint latin-amerikai részről áll fenn, mert a délamerikai államok az USA iparának terjeszkedését saját gyárak létesítésével akarják meggátolni.

Amerika behálózza a brit gyarmatokat

Már évekkal a mostani háború előtt az USA megkezdte az angol birodalom felé irányuló kivitelének fokozását. Így például az ottavai konferencia idején 1932-ben az USA-ból a brit szigetszövegbe és dominiumokba 612 millió dollár értékű árut vittek ki. Hat év múlva, 1938-ban ez a kivitel már 1022 millió dollárra rugott. Ezzel szemben az Angliából az Egyesült Államokba irá-

A dollár rohama a font ellen

Még erősebb a brit birodalom pozícióvesztése a tőkekihelyezések terén. A háború első hónapjában erős tökmekenkülés mutatkozott Angliából, melynek iránya főként az USA és Kanada volt.

Igy Anglia abba a helyzetbe került, hogy hadipénzügyeinek ellátása véget kényszerítette az USA-ban fennálló érdekeltségét.

Minthogy magában az Északamerikai Egyesült Államokban már alig van angol érdekeltség, az amerikai pénzemberek most azon vannak, hogy a londoni City délamerikai érdekeltségeit váltsák magukhoz. Biztonság erre az angol külkereskedelmi mérleg egyenlegének folytonos romlása az USA javára.

Anglia két szék között a földre eshet

Természetesen Angliának a külkereskedelmi forgalomban mutatkozó passzív egyenlegét külföldi követeléseinek likvidálásával kell kiegyenlítenie.

Legnagyobb az USA-tőke áramlása...

nyuló kivitel emelkedése nem mutat fel hasonló arányú növekedést.

1932-ben ez a kivitel 326 millió dollárt tett ki, míg 1938-ban csak 582 millió dollárra rugott. S most a háború alatt Anglia boldog lehet, hogy a birodalom országai a megszünt angol kivitel helyett legalább az USA-ból kaphatnak árut. Így azután érthető, ha az Egyesült Államok kivitele Kanadában, Délafrikában és Brit-Indiában ugrásszerűen emelkedett,

amint az alábbi összeállítás is mutatja:

Az USA kivitele, millió dollárban:
1938-ban: Kanadába 467, a Délafrikai Unióba 70, Brit-Indiába 36.
1939-ben: Kanadába 489, Délafrikai Unióba 69, Brit-Indiába 43.
1940-ben: Kanadába 714, Délafrikai Unióba 104, Brit-Indiába pedig 68 millió dollár.

Az Ausztráliába és Új-Zélandba irányuló kivitel a tengeri hajózást kedvezőtlenül befolyásoló háborús események miatt nem fejlődött oly arányban, mint a fenti gyarmatokkal való külkereskedelmi forgalom. De az egész brit birodalomba irányuló amerikai kivitel — éppen a háborús szállítások következtében — 1940-ben már majdnem kétfélmilliárd (1997 millió!) dollárra emelkedett.

miért is ott már a mostani háború kezdetén megtiltották, hogy kanadaiak értékpapirosaikat külföldieknek adhassák el. Csupán a nyersanyagpiacokon tudta Anglia érdekeit az Unióval szemben, úgy ahogy, továbbra is megvédeni. Egyes esetekben, így például ónban, kartellszerződésekkel tartja kezében Anglia a piacot. Más nyersanyagok tekintetében a londoni kormány nagyarányú vásárlásai irányítják a piaci árakat, így a délafrikai, ausztráliai és újzealandi nyírott-gyapjában. De itt is kénytelen volt Anglia engedelményeket tenni az USA-nak, lehetővé téve az amerikai iparnak jelentős ón- és kaucsuktartalékok teremtését. Tekintetbe véve ezenfelül azt, hogy Anglia megsegítésére Amerikának is több nyersanyagra lesz szüksége, amit főleg a brit gyarmatokról szerezhet be, Anglia kénytelen lesz még nagyobb engedelményeket is megadni az USA-nak, ha nem akar két szék közül a földre esni.

A gyengeség jele...

Ha tehát a brit birodalom bizonyos tapogatózásokat végez egy angol-amerikai unió ügyében, ez azt jelenti, hogy mennyire fenyegetve érzi

magát létében a Németországgal folytatott háború miatt.

Nem az erő diktálja ezt a lépést, hanem a gyengeség.

Amint Franciaország összeomlása előtt Londonban egy francia-angol szövetségről ábrándoztak s ezáltal beismerték — a vereséget, úgy most is, az angol-amerikai unió terve azt bizonyítja, rosszul áll London szénája.

Ami pedig a komikum birodalmába tartozik: egyes angol koponyák abban a hitben ringatják magukat, hogy az esetleg létesült unióban a brit birodalomé lesz a vezető szerep.

Amerika jó üzletre mindig hajlandó, de gögösen és féltékenyen őrzött egyeduralmi kiváltságait és hagyományait nem hajlandó az angolokkal megosztani, pláne — az angoloknak alárendelni. Ép most, mikor

az u. n. hálóing-üzletek révén a brit tőke már teljesen kiszorult az amerikai érdekszférából!

(Hálóing-üzletnek nevezik jenki-zsargonban a Sir Peacock által rendszerint tőzsdezárás után lebonyolított eladásokat, amelyekben az amerikai angol érdekeltségek cserélnek gazdát.)

Amerika diktál

Amerika az egyesülést nem ellenzi, de mint erősebb fél, ő diktál, ha erre sor kerül. Az amerikai vám-és pénzügyrendszer nem áll utáiban az uniónak. Az USA vámjai védővám jellegűek ugyan, de a brit birodalomban annyi mindenféle vámrendszer áll fenn, hogy ezeknek az amerikaiakhoz való átállítása nem okozna különösebb nehézséget. Ugyanigy a pénzügyrendszerek összeegyeztetésében is az USA — tekintve hogy a világ aranykészletének túlnyomó része nála fekszik le-tétben, — biztosabb alapot adhat a dollárnak, mint Anglia a fontnak. Már ameddig az arany kormányozza a világgazdaságot...

Míndezekhez hozzávéve azt a körülményt hogy a háború eddigi menete már meglazította a brit tagállamok kötelekeit a szigetszöveghez, viszont Kanada csatlakozása Roosevelt terveihez, lényegesen megerősítette Amerika pozícióját Angliával szemben,

a kialakuló helyzet könnyen arra esábitthatja az Északamerikai Egyesült Államokat, hogy az angol birodalom egyes részeit magához ragadja

az angol részről tervezett unió helyett egy szép napon egyszerű bekebelezésre kerül majd sor.

INGYEN

INGYEN

kapja minden most beérő új előfizetőnk a Déli Hírlap eredeti regényének eddig már megjelent tolytatásait hozvaztelefől olvashassa. A regény címe:

A VÖRÖS POKOL

és egy szerencsétlen ember kárvárijárását, kalandjait, szenvedéseit, hűséges szerelmét és végül megváltását tárgyalja a bolsevista pokolból. Fizessen elő még ma!

Kétszáz év előtt megjósolták a cári család szomorú végét és a cárizmus alkonyát

1718 június 26-án a Péter-Pál erődnek a politikai foglyok börtönül használt kazamatáiban kivégezték Alexej Petrovics cáreviset, Nagy Péter cár fiát.

1918 június 18-án — tehát kétszáz esztendővel később — Jekaterinburg egyik emeletes házában pincéjében a kommunisták őrsége puskatussal kegyetlen módon agyonverte II. Nikolaj cárt, Alexandra Feodorovna cárnét, Alexej Nikolajevics cárevisot, Olga és Tatjana nagyhercegnőket, az uralkodópár leányait, valamint a kiirtott cári család szűkebb kíséretét.

A két sötét cselekedet között borzalmas összefüggés van.

Az utolsó cár és övéinek szomorú pusztulásáról kétszáz év előtt két jóslat is elhangzott.

Az egyik Dokukin Larion, a moszkvai tüzéségi törvényszék volt irnokának, a másik éppen a szerencsétlen Alexej Petrovics cárevisnek ajkáról röppent el.

Első vagy Nagy Péter kétségtelenül egyik legjelentősebb uralkodója volt Oroszországnak. Bejárta a külföldet, sokat látott és tanult és tapasztalatait ott-hon hasznosította. Nemcsak világi dolgokba nyúlt bele erős kézzel, hanem az egyháziakba is. Nagyon sokan ellene voltak a nyugati reformoknak. Ezek azonban csak nagy titokban mertek egymással érintkezni mert

féltek Péter bosszujától.

Minden reménységüket Alexej cárevisba vetették, akiről tudták, hogy nem ért egyet atyja világi és egyházi ujjítaival és biztak benne, hogy trónrajutása után visszaállítja a régi rendet.

Ellentétek apa és fiu között

Péter tisztában volt vele, hogy fia nem osztja nézeteit és attól tartott, hogy halála után mint cár minden lerombol, amit apja épített. Felszólította tehát Alexejt, hogy vagy változtassa meg nézeteit és jelentse ki kötelezőleg, hogy trónralépte után folytatja apja művét, vagy pedig

mondjon le trónöröklési jogáról és vonuljon kolostorba.

A cárevis kiszökött az országból. Előbb Bécsbe, majd Nápolyba ment. Onnan levelezett híveivel.

A cár hamarosan megtudta Alexej tartózkodási helyét és Tolsztoj Péter Andrejevics titkos tanácsost küldte utána. Tolsztoj szép szavakkal rábírta Alexejt a visszatérésre. A bünboesánat, amellyel Alexejt hitgették, csak szappanbuborék volt. Apja valóban csókkal fogadta és azt mondotta, hogy teljes szívéből megbocsátja de csak akkor, ha őszintén megnevezi azokat, akikkel érintkezett és akikről tudja, hogy reformjait ellenzik.

A trónörökös beleesett a csapdába és egész sereg bojárj és főpapot nevezett meg.

A cár a megnevezetteket mind elfogatta és halálra ítélte. Napokon keresztül folytak a kivégzések, melyeket a cárevisnek is végig kellett néznie.

A halálraitelt rettenetes átka

Utolsóinak Dokukin Lariont, a moszkvai tüzéségi törvényszék volt irnokát, aki uton-utfélen tüzesen szónokolt Péter cár egyházi reformjai ellen, törték kerékbe. Már haldokolt, amikor azt kiáltotta a hóhér felé, hogy fontos mondanivalója van a cár számára. Azt hitték, hogy mondanivalója az összeskűvéssel áll kapcsolatban és azért leszedték a kerékről és a cár elé vitték. Ott szilárd hangon kijelentette:

— Az orosz trón jogos örököse Alexej Petrovics, az istenfőlé cárevis. És tudd meg, uram, Péter cár, ha fiadat kivégeztetted, szálljon az ő vére egész nemzetségre, főről főre, az utolsó cárig. Könnyörülj fiadon, könnyörülj Oroszországon!

Péter némán elfordult az öregtől és lefejeztette. A Pétervárhoz közeli Peterhof nyaralótelepen volt Péter cárnak egyik kedves villája, a Monplaisir. Odahívatta magához a cárevisot. Pélészakán keresztül faggatta, de nem tudott meg tőle semmi olyat, amit hallani akart. A cár erre ukázt bocsátott ki, amelyben rendelkezik, hogy fia fölött különleges törvényszék ítélkezzék. 1718. június 17-én tartotta első ülését a különleges törvényszék. Az ülésen ott volt Péter cár is. Alexejt négy kivont kardu tiszt hozta a Péter-Pál erődéből.

„Szálljon vérem fejről-fejre az utolsó cárig...”

Szafirov helyettes kancellár hosszú jegyzéket olvasott fel a cárevis állítólagos bűneiről.

— Bűnösnek érzed magadat? — kérdezte Mensz- kov erődök.

Alexej fölkel, nyugodtan tekintett végig a bíróságon és szilárd hangon szólt:

— Nem vagyok bűnös. De akár bűnös vagyok, akár nem, nem a ti jogotok, hogy ítélkeztek felettem. Hogyan akarhatnátok ti igazságos ítéletet hozni, amikor nem ítélhettek szabadon? A cár szolgálai vagyok és azt teszitek, amit rátok parancsol. Törvényszéknek gunyoljátok magatokat, de valóságban a törvényteleneket és a zsarnokságot képviselitek. Igen, rabszolgái vagyok a cárnak, szolgálalelkűek, mindnyájan, szenátorok, miniszterek, papok kivétel nélkül.

A cári apa vergődése

Mindenki megdermedt ezekre a szavakra. De még nagyobb lett a megdöbbenés, amikor a cárevis a cárhoz lépett, aki úgy ült a helyén, mintha kőszobor volna.

— A fiad véret, — dörögte Alexej apja fülébe — az orosz cárok véret te fogod elsőnek ontani a vesztőhelyen. Szálljon ez a vér fejről fejre az utolsó cárig! Pusztuljon bele ebbe a vérbe egész nemzetségiünk, a Romanov család! Te miattad Isten Oroszországot fogja sújtani!

A cár megmozdult. Mintha iszonyu göres torzította volna el az arcát. Valósággal hörgött:

— Hallgass! Hallgass! Megátkozlak!

— Te akarsz engem megátkozni, — kiáltott a cárevis, — te? Én átkozlak meg! Gazember, gyilkos, vadállat! Antikrisztus! Légy átkozott, átkozott, újra átkozott!

Kezet emelt apjára, de mielőtt megüthette volna, lefogták és Péter intésére elvezették. Az ülést berekesztették. Másnap új ülést tartottak, de Alexej nélkül. Elhatározták, hogy kintadra feszítetik. Több napon át kintadták, majd június 24-én a rendkívüli törvényszék újból ülésezett és a következő ítéletet hozta:

— Alexej Petrovics cárevis atyjával, mint uralkodóval szemben elkövetett bűnéért és főbenjáró véttségéért mint fia és alattvalója megérdemli, hogy életével lakoljon.

Azonban a cár a halálos ítélet után is ragaszkodott hozzá, hogy fia vállalja be az összeesküvést, szert azonban este

A SÁRGA LÉLEK REJTELMEI

Aki nevetve közli halálát — Iskola, ahol a tanulók kérdeznék és a tanár felel Kínai lakás, amelyből minden a vendégé

Sir Basil Thomas, Canterbury érsekének fia, aki politikai pályáját azzal kezdte, hogy huszonéves korában miniszterelnök volt a Tonga-szigetek királyának, II. Györgynek országában, majd a londoni rendőrség főnöke, néhány évvel ezelőtt a „Caronia” fedélzetén, az óceán kelles közepén mesélte egy este, igen jó összeállítású cocktail és finom mexikói szivar mellett a következő kis történetet:

... Mikor Japánban voltam diplomata, volt egy japán titkárom. Nagyon derék, szorgalmas, csendes és eszes ember. Pedáns volt, mint egy német. Egy nap azonban nem jött be a hivatalába. Másnap megkérdeztem tőle:

— Nos, Ito, hol volt tegnap? Talán csak nem volt beteg?

— Hehehe — felelte a japán — köszönöm a szíves kérdésed, nem voltam beteg, de — hehehe-hihihi, — a fivéremet tegnap agyongyázolta a vonat — hehehe — azért nem jöhöttem be.

Megborzadtam, amikor láttam, hogy egy ember a fivére halálos szerencsétlenségéről ily derült arccal tud beszélni.

— Legényember volt a fivére, ugye? — kérdeztem tovább a japánt, éppen csak hogy valamit kérdezzek.

— Hehehe, nős ember volt a megboldogult, hihihi, özvegye és négy árvája a legnagyobb nyomorban maradt hátra, hahaha!...

Azt hittem megőrült a japán. De főnököm, a nagykövet megmagyarázta, hogy Japánban ez a társadalmi illem: saját fájdalomról és bánatáról az ember csak derült arccal, nevetve beszélhet, mert japán felfogás szerint nincs jogunk ahhoz, hogy a magunk egyéni vagy családi gyászával másoknak a hangulatát, jókedvét megromtsuk...

Mi sohasem fogjuk utólrni a japánokat sem a közös érdekek az egyéni érdek fölé helyezésében,

Ma mindenki gyorsan él...

A létért való küzdelem ma fokozott feladatok elé állítja az emberiséget és ezt a hajszát a szervezet sinyl meg, Legelőször is az idegrendszer és az emésztőszervek fáradnak bele a fokozott tempóba és a legkülönbözőbb gyomor, bél, máj, epe és vesemegbetegedések lépnek fel.

A világhírű amerikai „GASTRO-D”, az idegeken keresztül fejti ki gyógyító hatását, így a betegség okát szünteti meg és ezért a legkülönbözőbb eredményeket érték el vele.

„GASTRO-D” kapható az ország minden gyógyszerárában és drogériájában, vagy postán megrendelhető 250 lei utánvét mellett THOISS-gyógyszertárban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

a kintókamrában megint megkorbácsoltatta.

Alexej nem vallott. Junius 25-én kihirdették előtte a halálos ítéletet.

Nyugodtan hallgatta végig és keresztet vetett. Megkérdezte, mikor végzik ki, de azt a választ kapta, hogy ez a nap még nincs meghatározva. Junius 26-án éjszaka

a cárevisot cellájában lefejezték.

Másnap megjelent Péter kiáltványa, amelyben tudatta az orosz néppel, hogy a cárevis rendetlen életmódja és iszákossága miatt beállott szívizélhűdéshen halt meg. Ugyanezt közölték a külügyminisztériumban az odahívott külföldi követekkel.

Életre kelnek a cári levéltár titkai

Közel százötven évig heverték az Alexej Petrovics cárevisra vonatkozó akták a cári titkos levéltárban. 1861-ben Jazigov és Pogodin történettudósok engedélyt kaptak, hogy azokat feldolgozzák és korlátozott számban — a cári udvar és a tudományos társaságok számára — kinyomassák. Ugy ilyen példány valahogyan kikerült Párisba, ahol azt francia nyelven kiadták.

Azok az oroszok, akik a kommunizmus kitérésakor elmenekültek hazájukból és emigrációban élnek, a könyv megjelenésekor újságírók előtt kijelentették, Alexej cárevis és Dokukin jóslatai beteljesedtek. A kiontott vér apáról fiura szállott. Ez volt az oka annak, hogy sok cár nem természetes halállal, hanem gyilkosság útján halt meg. És ez volt az oka annak, hogy az utolsó cárt a családjával együtt agyonverték. Nagy Péter bűnéért az Isten úgy büntette Oroszországot, hogy rázúdította a kommunizmust, amely az orosz nép fiai közül milliókat ölt meg. De Isten most bizonytal kiengesztelődött. A kommunizmus bukni fog és Oroszország újból feltámad. Kubán Endre.

sem az önfeláldozásban, sem az egyéni igénytelenségben, sem a jövőben való bizakodásban; de hogy legalább egy keveset tanuljunk tőlük ezekben a dolgokban, az ránk nézve létkérdés.

A kínai iskolákban nem a tanulókat osztályozzák, hanem a tanárokat. Az egész iskolai év folyamán a tanulók kérdezik a tanárt, mert a kínai a maga furcsa eszével úgy gondolkozik, hogy annak kell kérdeznie, aki nem tud és annak kell felelnie, aki tud. A gyerekek folyton kérdeznak s a tanár felelve tanítanak.

Ha a kínai észreveszi, hogy a vendég nem valami megtetszett a lakásban (festmény, váza, szobor, vagy ilyesféle), nem szól semmit, hanem a megkedvelt tárgyat másnap elküldi a vendég lakására. Így követeli az illem. Viszont a legnagyobb illetlenség lenne, ha a vendég az ajándékot elfogadná.

Az egész föld kerekéségén Tibet az egyetlen ország, ahol nincs politika és nincs nyomor. Ennek fejében, azt hiszem, könnyen nélkülözik azt, amit így nevezünk: európai civilizáció.

(t. sz. I.)

HAZAK FÖLDEK SZÖLŐK MALMOK TELKEK	ELADASA VÉTELE CSERÉJE
	minden árikozatban Hatschek ügynökség Arad, Bul. Carol 17 (volt 46) tel. 16-45

Szettek színes szobrai a Bánságban

Négerszabásu Szűz Mária, zöldszínű Nepomuki János és fekete Szent János

Régi elavult templomi szobrok, kegyszerek nem egyszer indulnak vándorútra. Egyik helyről a másikra: modern felszerelésű, impozáns templomból, ahol feleslegessé váltak, kicsiny, szerény imaházba. Legutóbb szoba került, hogy a ciacovai templomból az egyik Mária-szobrot odaajándékozzák az obadi templomnak. Már az átszállításra került a sor, a plébános lehozatta az oratóriumból s ekkor — megkapta a régi, elavult szobor különös és mély hatása, varázsa. „Fekete Mária”, mint a recasi. Kevesen tartják számon, hogy Timisoaran is akad „Fekete Mária”, a belvárosi plébániatemplomban, azaz, mióta a jelenlegi templom elkészült, már csak a sekrestyében jutott hely számára.

Erdekes régiségek ezek a különleges szobrok. Új generációk szemében érdektelenné lettek, míg a véletlen reájuk tereli a figyelmet. Ahogyan ez most Ciacovan történt, ahol el is feledték a „Fekete Máriát”, amíg most el kellett volna vándorolnia. S ekkor tűnt ki, hogy sajátos emléke ez ködbeveszett időeknek s már magábanvéve is merő érdekesség.

Szettek színes szobrai a Bánságban

Volt idő, amikor a szettek szobrait sokhelyen egyszerűen bevonták olajfestékekkel, talán azért, hogy megóvják az idő vasfogaától. Amikor az utóbbi években Timisoaran tatarozták a székesegyház előtti téren lévő s a házjani nagy pestisjárványra emlékeztető, kétszázszentű Szentháromság-szobrot, munkaközben megállapították, hogy valaha kékeszürke olajfestékekkel volt bevonva. Ugy kellett most levésni, lekaparni a festékmaradványokat. S ilyen „védőpalástot” kaphatott valamikor Sannicolaul-maren Nepomuki Szent János régi szobra is — másként nem lehetne megmagyarázni annak egykori színét. Ez a szobor ugyanis teljesen zöld színű volt. És van egészen fekete Nepomuki Szent János is: Resitan. Ott áll a szobor a templom és a Katolikus Ház között. A hatalmas gyárüzem városában a gyárkémények korma idővel ellenállhatatlanul belep mindent és belepte Szent János szobrát is. Így magyarázta egyszer valaki a „Fekete Szent János” eredetét. Mivel ugyanis mindig fekete volt, célszerűnek látták, feketére is festeni.

Ahonnai Temesvári Pelbárt elindult...

A fekete Mária-szobrok eredete nyilvánvalóan egészen más. Itt a recasi Mária-szobor, amelyen arc és kezek feketék, akárcsak a hűséges zarándokoké és amely a cigányzenészek zarándoklatával szépséges, bensőséges tartalomhoz jutott. S ilyen poétikus elgondolás fűződhetik, legalább részben, a timisoarai várbeli „fekete” Máriához is, amely szobrot talán éppen a gyárvárosi cigányok tisztelete övezett első sorban, akár a recasi. A szobor nyilvánvalóan a régi város kivüleső Szent Katalin templomban talált először otthonra — ahol ma a főpósta mögötti villanegyedben obeliszk jelzi a régi templom helyét. Ösregyi franciskánus templom és zárda állt ott valamikor. Ugy hiszik, hogy ebből a szerzetesházból indult ki egykoron Temesvári Pelbárt, a XV. század hírneves, az egész világon ismertté vált egyházi írója... S a török hódoltság után ősi jögon ismét a ferencrendiek veszik át a templomot, átalakítják, fel is szerelik — tán erre az időre vezethető vissza (vagy még a török időre?) a timisoarai „Fekete Mária” eredete. S amikor az új vár építése miatt el kell tűnnie templomnak, zárdának, a franciskánusok várbeli új templomukba (a későbbi várplébániára) vitték át a „Fekete Máriát” sok egyéb becses felszereléssel. A timisoarai „Fekete Mária” csak a vállakig szobormű. Fekete a Szűz Mária arca és válla, s a kised Jézuskáé is fekete. A többi: nehéz aranybrokáttal begöngyölt állvány.

Hófehér ruhába öltöztették a duzzadtajku „fekete Szüzanyát”

És miként a recasi meg a timisoarai, ugy a ciacovai „Fekete Mária” eredete is olyan időre utal, amikor ferencrendiek lelkipáztorkodtak ott. Ciacova, ősi vár helyén, a török kiűzése után ugyszólván elágyatott fészkek. Kevesen vannak a hívek is. A kápolnaszerű kis templomot nagyobbára Timisoaráról látják el ferencrendiek — s éppen a nagypalánkai szent Katalin egyház szerzetesei. A plébániát 1724-ben rendszeresítették s az első plébánosok is ferenciek. 1732-ben kezdték meg a templom építését. Ebben a templomban volt aztán, másfél évszázadon át, Hsztelet tárgya az a régi szobor, a „Fekete Mária”.

Most ezt a szobrot el akarták ajándékozni és amikor Kilezer Márton esperesplébános alaposan megvizsgálta, csodálattal nézte. Hófehér ruhába öltöztették valamikor gondos, hódoló kezek a ciacovai „Fekete Máriát”. Nem egyszerű Mária-szobor, amelyet csak ugy festettek feketére, hanem kimondottan néger típus. Duzzadt ajakkal kifaragva Szűz Mária szobra és a kised Jézuska ajka is duzzadt. S az ajkak a fekete alapon vérpirosra festve. Kilezer plébános ugy gondolta, hogy ennek az alkotásnak bizonyára volt valami jelentősége, amely tán kiderül még s megfejtji a szobor eredetének körülményeit. Emberemlékezet

óta díszítette a „Fekete Mária” a régi ciacovai templomot. A pusztá emlékezet azonban vajmi keveset tud az eredetéről. Idős emberek emlegetik, hogy egyszer, régen, becsapott a villám a régi templomba s a Mária-szobrot érte. Meg nem sértette, a szobor mindössze feketére vált, s azóta annál inkább övezték tisztelettel... Ennek a hagyománynak azonban ellenmond a négerszabásu faragvány. A régi ciacovai templom felszerelése mind Timisoaran készült s így valószínűleg az érdekes fekete szobor is.

A ciacovai „Fekete Mária” egyelőre nem vándorol az obadi templomba. Régi, eredeti formájából sem fogják kivetkőztetni. Külön érdekesség ez s a hagyományos tisztelet Ciacovához köti. És valószínű is, hogy az eredeti „Fekete Mária” csakhamar ismét a ciacovai templomba kerül, aminthogy százötven évig egymástkövető nemzedékek övezték ott tisztelettel s látták el évenként hófehér ruhával.

Schiff Béla

ÉLET ÉS HALÁL MEGGYÉJÉN

Meg lehet-e állapítani azonnal a halált? — Az emberi test egyes szervei nem egyszerre szűnnek meg működni

Bécs egyik kórházában egy fiatal leányon életveszélyes operációt hajtottak végre, a műtét bevégeztekor a sebész megdöbbenve állapította meg, hogy a paciens pulzusa nem ver, lélegzése megszűnt, a szívdobogást nem hallani többé... vagyis meghalt. Az operáló tanár ekkor egy merész elhatározással felvágta a leány mellkasát, egy gyors metszéssel kiszabadította a rekeszizmot, alányult s a halott szívet ütemesen masszírozni kezdte, asszisztense pedig ugyanekkor adrenalin injekciókat bocsájtott az élettelen testbe... Negyed órán keresztül tartott ez az idegfeszítő harc a halállal s ezuttal az orvos győzelme végződött... a szív és tüdő lassan ujra működni kezdett... A beteg hónapok mulva gyógyultan hagyta el a kórházat. Ezzel az esettel kapcsolatban — amely egyébként bár ritka, de nem páratlan a maga nemében — ujra felmerült a kérdés, amely már oly hosszú idő óta foglalkoztat tudósokat, laikusokat egyaránt...

lehet-e bizonyos esetekben életrekelteni a halottakat...

meg lehet-e azonnal állapítani a halált, van-e olyan éles határvonal élet és halál között, hogy utóbbit az orvos azonnal és határozottan megállapíthatja?

Orvosok véleménye szerint élet és halál között nem könnyű pontos határt vonni,

különösen nem akkor, ha a többi szervekkel ellentétben a szív még él... ez pedig a leggyakoribb eset, mert hiszen csak a laikus nem tudja, hogy a szív túléli az összes szerveket s utóljára az ő működése szűnik meg a halott testben. De maga a szív sem hal meg egyszerre, hanem részletekben, legtöbbször a jobbkamra marad életben, amely az ingervezetőkészüléket tartalmazza. Az emberi testben legkorábban a nagyagyvelő sejtrendszer hal el, az agyvelő szűnteti be leghamarabb a munkát, mert a nagyagykéreg centrumai már a legsekélyebb oxigénhiány esetén is beszüntetik a munkát. Tehát a halál sokszor hosszabb és kínos folyamatából, ha akarjuk, mondjuk ugy, hogy az agóniából, az ember nem érez már semmit, mert a nagyagyvelő sejtjei megbénultak s értekei nem tudatosulnak többé. Mivel az ember lelki élete a gondolkodás kapcsán elválaszthatatlanul a nagyagykéreghez van kötve... fentiek szerint

a lélek előbb hal meg, mint a test,

igazolva a természet böles körültekintését, midőn ugy

alkotta meg szervezetünket, hogy a halál tulajdonképpen folyamatát, a szervek működésének fokozatos megszűnését nem érezzük.

Ezek szerint

a mesterséges életrekeltesnek mindaddig vannak lehetőségei, amíg a jobbszívkamra működik,

feltéve persze, ha megvannak az egyéb adottságok is, amelyek esetenként változnak és legtöbbször éppen nincsenek megadva. A szív új életrekeltesnek tehát elméletileg megvan a lehetősége, sőt gyakorlatban is megvan, mert a fent említett operációs eset, bár nagyon ritkán, de már előfordult s így itt nem páratlan bravurról van szó.

A kérdés további megvilágításánál le kell szögeznünk, hogy a halálnak nincs egy pillanata, amint azt a közbeszéd tartja s

az élet és halál közötti határ ugy elmosódik, mint az álom és ébrenlét között.

Köztudomásulag az „elalvás”-nak sincs egy bizonyos momentuma, csak valami lassu átcsuszás éber állapottól az álomba, amely egyszer rövidebb, másszor hosszabb ideig tart és ehhez hasonlóan a végleges elalvás is egyszer gyorsabban, máskor lassabban következik be, néha csak pillanatig tart az agyműködés megszűnése, a pulzus kihagyása és a szív megállása, máskor óráig. A tudomány már régebben belátta, hogy a határok a természetben elmosódnak, a biológiából tudjuk, hogy az állati és növényi világ nem különböztethető meg mindenkor pontosan és tudjuk, hogy a fény- és hanghullámok nem mindig választhatók el és így van ez az élet és halál esetében is.

Percnyi precizitással tehát a beállott halált megállapítani nem lehet, viszont a határok bár elmosódtak, de mindenesetre kárlelhetetlenek és végül mégis csak beáll egy olyan stádium, amely véglegesnek tekinthető s ahonnan nincs már „vissza többé”. Csak a legalacsonyabb élőlényeknél: az egysejtűeknél mosódnak el még ezek a határok is, miután az egysejtűeknél a halál köztudomásulag ismeretlen fogalom. az egysejtű lény nem hal meg, csak új életre kél s így a halál nála egyszerre ujjaészületés is. Orosz fiziológusoknak sikerült először állatok törzséről lenetsett fejeket konyhasóoldatban relatív huzamos ideig mesterlégesen életben tartani, ezek

a testnélküli állatfejek az élet minden látható jelét mutatták

és az ingerekre ugy reagáltak, mintha valóban élnek. Ez bizonyította annak a ténynek, hogy a szervek nem egyszerre pusztulnak el, hanem egymásután és ezt a folyamatot különböző behatások segítségével meg lehet lassítani. A lefejezett állatok esetében „tulélő szervek”-ről van szó, amelyek tovább élnek, mint az összorganizmus, ez azonban csak látszólagos élet, mert az oldatban működő állati szívek vagy fejek csak testi életet élnek, reagálnak az ingerekre, de nem érznek és nem gondolkoznak... vagyis nincs lélek bennük... Viszont van egy feltevés, amely szerint

a lelki élet ismét működésbe jön, ha a testi élet elérheti a feltámadásnak azt a fokát, amikor a látszólagos élet megint átmege a valóságos életbe...

Ez természetesen dus fantáziára valló és inkább irodalmilag hangzó, mint tudományosan megindokolt feltevés, amellyel a csak exakt adottságokkal számító tudós egyelőre semmit nem kezdhet el...

BEVONULTAK
munkaszolgálatot teljesítők részére

Hálóztsákok
külföldi minta szerint készit

LUCZAY
paplankészitő

TIMISOARA III., STR. ODOBESCU 6.

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHVATAL:

Timișoara, I. Brătianu-tér 3.
Telefon: 28—10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György
Eminescu-utca 8. Telefon 17—11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön hához való kézbesítéssel együtt havonta 30.—
lei, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre
900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyed-
évre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre
48.— pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyar-
aroknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendszeres
előfizetési díj kötszere.

Tehénbor

Hogyan, kérem csodálkozva az olvasó, már ilyen is van? Tehénbor? Furcsa. Aztán eszébe jut, hogy miért volna ez furcsa? Amikor manapság a borkereskedők és bortermelők a szőlő nevét a legkülönböztetebbre nevezik keresztesítik. Ha van bor, amelyik a Leányka, Szürke Barát, Plébános, Gyöngyvirág és más szépen hangzó nevezetűre „hallgat”, akkor miért ne lehetne Tehénbor is?

Megnyugtattuk az olvasót, még nem született meg az a vincellér, akinek eszébe jutott volna, hogy az általa preselt szőlőital valamelyikét a Tehénbor névvel illesse. Ezzel most már különben is elkésett, mert megelőzte egy orvos.

A Tehénbornak azonban semmi köze a szőlőhöz és a pinéhez.

Ugy történt a dolog, hogy Péter bátyám megbetegedett. Nagyon is komolyan megbetegedett és miként az orvosa megállapította, a mértéken felülvett boritáltól betegedett meg. Az orvos, akit éppen jókor hívtak, hogy megmentse Péter bátyánkat attól, hogy úgy helyett koporsóba fektessék, kijelentette:

— Jódkurát kell tartani. Marhahúst és disznóhúst nem szabad enni, hanem csak baromfit.

— Rendben van, — nyugodott bele a dologba Péter bátya, — majd csak libát, rucát és csirkét eszem, arra is csuszik a bor.

— Hohó, — mondotta szigorúan az orvos, — bort pedig nem szabad inni, egy cseppet sem. Értette?

— Hát mit igyak, ha megszomjazom? És gyakran szomjazom.

— Tejet kell innia, Péter bácsi.

Péter bátyánk az orvos távozása után nemsokára megejtette a jó rántott csirkét és bort követelt rá. Nem adtak neki. Erre kijelentette, hogy nemcsak a jódkurába nem kezd bele, hanem éhségstrájkot rendez. Tálalhatnak neki ezentul akár fáciánt is, hozzá sem nyúl. És vacsorára tényleg már nem evett semmit.

Hívták az orvost, aki igyekezett meggyőzni róla, hogy a tej számára sokkal többet ér a bornál.

— Hát bizony én a tejet csak úgy iszom meg, ha azt borral változtatja, — mondta ki a szentenciát Péter bácsi.

Az orvos dühösen elment. De egyszerre gondolt valamit és magában mosolygott. Csinál majd bort a tejből. A nyomdában készített tetszetős címkét és másnap délelőtt Péter bátyánkat asztalára állított tejes üveget ezzel a felirattal: Tehénbor.

— Kifogtál rajtam, doktor, csakugyan borral változtattad a tejet, — nevetett és nyomban megitta az első pohár tejet.

Azóta is szorgalmasan issza a tejet, de előbb mindig megnézi, hogy rajta van-e a cifra cimke a Tehénbor felirattal.

Ez a Tehénbor története.

Hafiz Énekir.

— Egyhavi fizetésüket jegyezték a visszacsatolási kölcsönre. Turdáról jelentik: Stoescu tábornok, pénzügyminiszter meglehangú köszönetet mondott Turda városi és megyei tisztviselőtestületének, azért a nemes gesztusért, hogy egyhangú határozattal, egyhavi fizetésüket jegyezték a visszacsatolási kölcsönre. Az összeget kéthavi részletben fizetik be a tisztviselők.

— Az új kolozsvári román konzul Negulescu Paul lett, aki legközelebb elfoglalja állását.

— Négy millió hadifogoly Németországban. A Rador jelentése szerint a német hadsereg szakértői megállapították, hogy jelenleg nem kevesebb, mint négy millió hadifogoly van a német birodalomban. Ezek között még sok a francia hadifogoly is, akik azonban megkülönböztetett bánásmódban részesülnek. Ezért a vichy kormány köszönetét is fejezte ki a berlini kormányoknak. A németek és franciák között a baráti szálak mindszorosabbra fűződnek és ennek egyik tanújele, hogy állandóan újabb és újabb hadifoglyokat bocsátanak szabadon. Az utolsó napokban újra mintegy ötvétezer francia hadifogoly mehetett hazájába.

A Sztalin vonallal henegetek, áttörése után tagadják, hogy létezett

Berlinből jelenti a Rador: Göbbels dr. birodalmi propagandaminiszter a „Das Reich” című folyóiratba cikket írt, melyben megállapítja, hogy a Sztalin-vonalra vonatkozó angol-szovjet állítások — az egyébként ravasz ellenséges propaganda — tipikus hamisításai. A moszkvai és londoni propagandaszolgálat hettekek ezelőtt világgá kürtölte, hogy a németeknek sohasem fog sikerülni a Sztalin-vonal áttörése, — írja Göbbels — és miután a Sztalin-erődöveget áttörték, a Szovjet tagadta ezen tény. Most, hogy a hadműveletek már mélyen a Sztalin-övezet mögött folynak a Szovjet kénytelen elismerni ezt a valóságot

tagadják, mintha a Sztalin-vonal bármikor is létezett volna.

A Sztalin-vonal a német propaganda szüleménye, — igyekszik Moszkva a világgal elhitetni, — s ezt a vonalat, ép azért, mert nem létezett, nem is törhették

át a németek.

A birodalmi propagandaminiszter ironikusan állapítja meg, hogy ez a „csalárd logika” arra szolgál, hogy leplezze a szovjetvesztéseket s ugyanakkor kikerüljék a kínos vallomásokat. Ezt a módszert azonban már régóta használják az angolok, amikor súlyos helyzetbe kerülnek. Közismertek a „győzelmes visszavonulások”, az elhagyott állások hadászati szempontból indokolt elfoglalásai, melyeket az angol propaganda mindig a valóság eltitkolása céljából hangoztatott. A szovjetpropaganda, melynek még annyi aggályos sincs az ilyen állítások tekintetében, mint az angoloknak, teljesen kimerült a mentőötletek keresésében. Göbbels dr. befejezésül hangoztatja hogy

a szovjetpropaganda ilyen hazugságai még cáfolatra sem érdemeseek.

— Egyházi kinevezések. Pacha Agoston dr. megyéspüspök a timisoarai katolikus egyházmegye területén a következő személyi változásokat eszközölte: Plébánosá kinevezte Heintschel Ernő gyárvárosi káplánt Macea községbe, Hönig József turnui káplánt Brestovattra, Petla József Aradul-noui káplánt Cenadul Vechiura, Janisch Dezső jimboliai káplánt Gataiara, Lux János caransebesi káplánt Moravítára, plébánosnak Kreüter János Macea községi esperes-plébánost áthelyezték Panatul Noura, Mausz Jakab plébánost pedig Cenadul Vechiuról Sfanta Anara. Kápláni áthelyezések a következők: Vő Péter Jimboliáról Panatul Noura, Wille András Sfanta Anaról Aradul Noura, Schmidt Vilmos Gataiáról Turnura, Plesz Jakab Garmataról Caransebesre, Zenz Ádám Peciu Nouról Giarmatara, Pázmán Péter Moravítáról Peciu Noura kerül. Ezenkívül Cziza Nándor drt. kinevezte a megyéspüspök káplánnak Timisoara-Gyárvárosba, Lauer Mihály újmisési káplán lesz Lovrinban, Deschin Fidél pedig Steierdorfon.

— Rómának annyi lakosa van, mint volt Augustus császár idején. Rómából jelentik: Az olasz főváros lakosságának száma a legutóbbi adatok szerint már egymillió 333 ezer s így Rómának annyi lakosa van, mint volt Augustus császár idején.

Legideálisabb arcszépítő, finomító a FÖLDES-féle GENIUS arcerem, esteli és nappali használatra. 1 tégely ára lei 60.—, GENIUS-puder 1 doboz ára lei 60.— FÖLDES GYÓGYSZER-TÁR, ARAD.

— Különleges vizum Amerikában. Washingtonból jelenti a Rador: A Washington Evening Star című lap értesülése szerint szeptember elsejétől kezdve csak különleges vizummal lehet Amerikába utazni vagy az Egyesült Államokat elhagyni. Ilyen vizumot nemcsak az amerikai, hanem a külföldi állampolgárok is kötelesek lesznek beszerezni.

— Nagy angol futás Délen. Teheranból jelenti a Rador: Az egyiptomi sajtó közlése szerint a munkások hiánya folytán az angol katonai parancsnokság elhatározta, hogy a hadifoglyokat használja fel az Alexandriában és a Szuez-csatornában, a tengelyhatalmak repülői által okozott romok eltakarítási munkálatainál. Ezeket a helyeken a német és olasz repülő borszalmak árokat okoztak. Az újságok azt írják, hogy Kairót alárasztották a menekülők. Több mint fél millió menekült érkezett a városba a bombázásnak kitett helyekről és a menekültek nagy száma miatt máris élelmiszerhiány mutatkozik.

— A magyarországi németek és Szent István napja. A timisoarai Sonntagsblatt értesülése szerint a magyarországi németek ezidén vesznek először részt a Szent István-mapi ünnepségeken, mint népi szervezet.

— Amerika csapatokat szállít Európába? Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államokban csapatszallító kikötőket létesítenek. Ebből arra következtetnek, hogy Amerika, Roosevelt ígérete ellenére is, expedíciós hadsereget akar Európába küldeni. Ez a hír nagy felháborodást kelt egész Amerikában, melynek népe nem akar tudni arról, hogy beleavatkozzanak az európai viszályba.

— Iskolai hír. Az Alba-Iulia-i nyilvánossági joggal működő római katolikus püspöki leánygimnáziumban a felvételi vizsga az I. osztályba szept. 5-én lesz. A gimnáziumnak internátusa is van, ahol a leánykák korszerű nevelésben, anyai gondozásban és jó ellátásban részesülnek. A feltételekről szívesen ad felvilágosítást az intézet előljárósága. Címe: Gimnaziul episcopial rom. cat. de fete, Alba-Iulia, Piata Mihai Viteazul 15.

Hajóroncsok kerestetnek

A háború következtében beállott nagy hajótérvesztések következtében mostanában sok dolgom van ama vállalatoknak, amelyek elsüllyedt hajók kiemelésével foglalkoznak. Ez a különben igen drága és körülményes eljárás ma megéri ugy a fáradságot, mint a költséget. Jelenlét szől róla például, hogy milyen élenk tevékenység folyik a messzi Magellan-szorosban, ahol már sok hajó járt szerencsétlenül. Néhány hónappal ezelőtt emelték ki a Prudente Moraes nevű braziliai hajót. Eme munkát kétszáz ezer pesoba került, de megérte a költséget, mert a javító munkálatok befejezése után hat millió pesoért adták el az új gőzöst, amely Kalifornia néven fut Valparaiso és Newyork között. A csillei tengerészet ugyancsak a Magellan-szorosban emelte ki a Gundulic nevű görög hajót, miután azt már többször elveszettek nyilvánították. Most emelik ki a Moraleda nevű hajót is, valamint az olasz Ponte Verdét, amely 1839-ben futott zátonyra. Mindenütt hajóroncsok után kutatnak most világszerte s a tenger bizonyára haringos, hogy vissza kell adnia zsákmányát.

— Öngyilkosság. Mielau Achim hunedoaramegyei Valea Mare községbeli gazdálkodót Gelmar község közelében holtan húzták ki a Marosból. Valószínűnek tartják, hogy a gazda öngyilkosságát követett el, mert testén külső sérülések nyomát lehetett látni.

Rádió

VASÁRNAP, AUGUSZTUS 17

București: 8 Indulók, hírek, hangverseny. 9.30 Istenisztelet közvetítése. 12 Déli hangverseny. 13 Hírek. 13.20 A hangverseny folytatása. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Katonaóra. 15.30 Sebesültek órája. 16.30 A falu órája. 17.30 Hírek. 17.45 Előadás. 18 Táncczene. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámu román adó: 23 Német nyelvű adás hanglemmek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemmek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemmek. 24 Angol nyelvű adás, hanglemmek.

Budapest I.: 8 Hanglemmek. 8.45 Hírek. 10 Református istenisztelet a Kálvin-téri templomból. 11 Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve-templomból. 12.30 Fővárosi zenekar hangversenye. 13.45 Hírek. 14 Hanglemmek. 15 Gazdasági előadás. 15.45 Egyveleg operettek. 16.40 Rexa Dezső előadása Régi lakodalmi énekek címen. 17 Hírek. 17.20 Katonaműsor. 18 Hangképek. 18.25 Rádiózenekari hangverseny. 19 Hírek. 19.20 Gounod Faust című operájából balettzene. 19.40 Szabados Árpád a Fillemile című zenés vígjátékot adja elő. 20.55 Sport és lövészversenyeredmények. 21.10 Zongorahangverseny. 21.40 Hírek. 22.10 Cigányzene. 23 Idegennyelvű hírek. 23.25 Táncczene. 24 Hírek.

Budapest II.: nem közvetít műsort.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 18

București: 6 Indulók, hírek, hangverseny. 12.20 Hanglemmek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemmek. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.45 Előadás. 18 Hangverseny. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámu román adó: 23 Német nyelvű adás hanglemmek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemmek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemmek. 24 Angol nyelvű adás, hanglemmek.

Gazdasági szankciók és a női lábak

Bármennyire furcsának is tűnjék, az angol-japán gazdasági ellentétek igen szoros kapcsolatba kerültek a női lábakkal. A női lábakkal, amelyeket megszoktunk finom selyem harisnyákba burkolva látni. Olyan általános volt ez a divat, hogy a szegényebb osztályok női tagjai is selyem harisnyát viseltek. Most azonban egyszerre megszünteti e divatot a politika. Japán számára nincsen szállítás, de Japánból sem jön már be a nyersselyem. Tehát ismét jöhet a cérna, vagy az annál is kevésbé kívánatos jó öreg gyapjuhárnya. Így parancsolja azt az Office for production managements Angliában. Ennek a hivatalnak pedig engedelmessé kell. Az angol hölgyeknek azonban semmiképp sincs inyükre, hogy visszatérjenek nagyanyáink divatjához. Így elhatározták, hogyha már gyapjuhárnyát kell hordani, ami bizony nem tulságosan elbűvölő látvány, akkor azokat eltakarják és visszatérnek a hosszú szoknya divatához.

— **Románia egysége Antonescu tábornok érdeme.** Berlinből jelenti a Rador: A Berliner Börsenzeitung, „Románia egysége” címmel azt írja, hogy Romániának Antonescu tábornok vezetésével történt átalakulása véget vetett az országban annak a helyzetnek, amelyben az utóbbi években volt. Romániát az mentette meg, hogy a nép idejében felismerte Antonescu tábornokban azt a vezetőt, akire szüksége van. Az elmúlt tél krízise után Antonescu tábornok visszanyerte egykori állását, mert az az ember, akitől a nemzet teremtő erejének értékesítését várják. A légio problémáját túlhaladta a román nemzeti egység formájának megteremtése. Az első lépés Danulescu dr.-nak a kormányba való belépése volt. Ő tagja annak a 22. nemzedéknek, amelyet Antonescu tábornok az igazi nemzeti erők mellé csoportosított. A belső front most Antonescu tábornok frontja.

— **A caransebesi görög keleti román püspök belkutatása.** Nistor Veniamin dr. caransebesi püspököt augusztus 24-én iktatják be a püspöki székbe. A püspökbekutatás nagyszabású ünnepség keretében történik. Az ünnepségek a pátriárka kiküldötte, Nicolae erdélyi metropolita, a timisoarai és aradi püspök, a kultuszminisztérium megbízottjai is részt vesznek.

— **Visszafoglalt bolgár területek közigazgatása.** Szófiából jelenti a Rador: A bolgár belügyminisztérium mellett külön hivatalt létesítettek a visszafoglalt macedóniai és tráciai területek közigazgatásának egységesítése céljából.

— **Hatvan éves a timisoarai Notre Dame zárda.** Ma van hatvan esztendeje, hogy néhai Németh József püspök beszentesítette a Timisoara—józsefvárosi Notre Dame zárdat. Hat évtized előtt kezdették meg működésüket a Miasszonyunkról nevezett zárdanővérek Timisoarán és ezen idő alatt több nemzedéket neveltek fel.

— **Petróleumvezeték Románia és Olaszország között.** A Rador jelentése szerint, legközelebb megkezdik annak a petroleumvezetéknek az építését, mely Romániából indulna ki és Fiuméba meg Triesztbe vezetne. Ez már régebbi terv, de eddig nem volt megvalósítható Szerbia ellenállása miatt. Most ezek a nehézségek megszűntek. Ezenkívül — amint már jelentettük — az Adriát összekötik a Dunával, úgyhogy a hajózás is élénkebb lesz.

IRANSILVANIA magyar FOGMŰTEREM

Alapítva 1920-ban.
București, Str. Buzesți 12. Telefon 4.16.96.
Műfogak speciális készítése!!! Arany, porcellán és platina színű fehér fém-ből. Pontos, lelkiismeretes és tartós munkák. Fizetési feltételek és kedvezmények. Rendelés vasárnap délelőtt is!

— **A kocsiról beesett a kirakatba — komoly sérülést szenvedett.** Milanóból jelenti, hogy Sergio di Terlizzi huszonkilenc éves torinói lakos szerével ki akarta kerülni a nyolcas számú vilámost, de a szerék egyik kereke beleakadt a mozgásban levő villamosokoski ütközőjébe, mely a kocsit felborította, a fiatal embert pedig a szemközti lévő órászület kirakatába hajította. Terlizzi az ügyszilánkok súlyosabban megsebesítették.

— **Féltékenységekben felpofozott egy asszonyt.** Milanóból jelenti: Nidasio Erminia asszony Darwin-utca 10 szám alatti lakos a poliklinikára ment és látleletet készített a sérüléseiről. Mint mondotta, leesett a lépcsőn s úgy zuzta össze arcát. Az orvosi megállapítás szerint Nidasio asszony sérülése husz napon belül gyógyul és a műtétet néhány napra visszatartották őt a poliklinikán. Manap a rendőrség megjelent Nidasio asszony 19 éves Dora nevű leánya és elmondta, hogy anyját nem baleset érte, hanem egy Perego Francesco nevű negyvenéves férfi féltékenységből súlyosan bántalmazta. Perego Francesco ellen a hatóságok ezért letartóztatási végzést adtak ki.

Legújabb jelentéseink lapzárta után

„Németország fegyverrel harcol — ellenségei pedig szószátyársággal“

Ritkán talált politikai megnyilatkozás oly ellenséges fogadtatásra a világ közvéleménye előtt mint a Churchill-Roosevelt léle közlemény

Berlinből jelenti a Rador: A szombati német lapok is foglalkoznak Churchill és Roosevelt Atlanti-óceáni találkozásával, valamint az angol-amerikai közvélemény visszhangjaival. A német sajtó megállapítja, hogy politikai megnyilatkozás ritkán találkozott oly ellenséges érülettel, szinte mindenütt, mint ez az angol-amerikai nyilatkozat.

Ime néhány szemelvény a német lapok megjegyzéseiből:

Deutsche Allgemeine Zeitung: Európa irónikusán fogadta a wilsoni tizenegy ponton alapuló

naiv angol-amerikai nyilatkozatot, mely Anglia és az Egyesült Államok képmutatására vall.

Berliner Börsenzeitung: A plutokrácia képviselőinek nyolc pontja egyáltalában nem vet számot a valósággal. Az európai földrész biztos a sorsában és nincs szüksége angolszász tanácsokra.

Völkischer Beobachter: Nagy különbség van a mód között, ahogy Németország viseli a háborút és ahogy ellenségei folytatják azt. Németország fegyverekkel harcol, — ellenségei pedig szószátyársággal.

— **Áthelyezések a timisoarai rendőrségen.** A szolgálat érdekében a józsefvárosi rendőrség vezetésével Glajaru Ioan komiszárust bízta meg, aki eddig az utazási engedélyeket kiadó hivatal vezette. Gutu Teodor komiszárust a szigurancahoz osztották be. Az utazási engedélyeket kiadó hivatal vezetésére Anastasescu Marin komiszárus kapott megbízást.

— **Zsidó katonakötelesek jelentkezése.** A timisoarai rendőrkészvára felhívja az 1913—1945. korosztálybeli volt zsidó tiszteket, altiszteket, legénységi állománybelieket, egyetemi oklevéllel rendelkező, vagy anélküli személyeket, hogy a törvényben előírt munkaszabályok létesítése végett augusztus 18-án reggel 6 órakor a gyárvárosi Aleea Dumbravan levő Electrica sporttelepen jelentkezzenek. Nem tartoznak jelentkezni azok a személyek, akiket az augusztus 3-1, 4-1 és 5-1 orvosi vizsgálaton fementettek és erre vonatkozóan a timis-torontali hadkiegészítő parancsnokságtól bizonyítványt kaptak. A jelentkezésre mindenki hozza magával katonai iratait, tanulmányi bizonyítványait, iparigazolványát, stb. Akik nem jelentkeznek, hadbíróság elé állítják. A rendelkezéssel kapcsolatban az UGIR bánsági fiókja közli, hogy a megjelölt időben a „Mobilizart pentru lucru” és „Rechizitionat pentru lucru” jelzésű parancsokat rendelkezőknek is jelentkezniük kell.

— **Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula.** Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 30 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogeriában kapható.

— **Ausztráliai csapatok Indiában.** Newyorkból jelenti a Rador: Az Associated Press értesülése szerint, pénteken újabb ausztráliai csapatok érkeztek Szingaporéba. A csapatok egy része Szingaporéban maradt, míg a másik részét a többi malajai területre irányították.

— **Tíz éves találkozó.** Vasárnap, augusztus 24-én délelőtt 9 órakor a Timisnara—józsefvárosi „Notre Dame” rendházban tartják tízéves érettségi találkozójukat az 1931. évben érettségizett növendékek.

— **Hármas ikreket szült.** A Targoviste közelében levő Romanesti községben Nicolae Paulina asszony hármas ikreknek adott életet. Az apa jelenleg katona és a fronton harcol a bolsevisták ellen. A hatóságok megfelelő intézkedéseket tettek az asszony gyógyezésére, akinek a három leánytér gyermekének kívül még hat gyermekét kell élelmezni.

— **Adományok.** A timisoarai magyar csecsemővédők és napközi otthon számára újabban a következő adományok érkeztek: K. A. (Turda) 1000 lei, N. N. 5000 lei, dr. Beniczky György 1000 lei, Magyar Baptista Nőegylet 600 lei, H. G. (Szent Antal nevében) 500 lei, Engelberger Anni 200 lei, Hui Róza 100 lei, Erhardt Péter ötven tojás, M. G. (Jimbolia) 50 tojás, Lábadi Lajos 50 tojás, dr. Fülöp Béláné tojást és barackot, Takács Pipi csecsemő ruhákat és Reichardt kárpitos butorszövet maradvékot adományozott.

— **A timisoarai állatvédők egyesület közgyűlése** augusztus 20-án délelőtt 10 órakor lesz az egyesület helyiségében.

— **Apácák fogadalma.** A Timisoara—józsefvárosi katolikus zárdatemplomban ünnepléves szertartás keretében ment végbe nyolc apácájelölt beöltöztetése, továbbá hat apácának három éves fogadalma és tizenkét apácának örök fogadalmat ítétele. A megható szertartást Pacha Agoston dr. megyés püspök végezte és azon az iskolánővérek, valamint a központi papság tagjai nagy számban voltak jelen.

— **Katolikus frontharcosok tiltakozó levele.** Newyorkból jelenti a Rador: A Német Távirati Iroda ismerteti a „New York Journal” cikkét, mely szerint az amerikai katolikus frontharcosok tiltakozó levelet intéztek Roosevelt elnökhöz, a Szovjetunióknak adandó segítség ellen. A bolsevista rendszer alatt a keresztények millióit lemészárolták, csak azért, mert keresztények voltak, — hangoztatja a levél. A Szovjetunióknak adandó segítségnek nem lehet más következménye, mint az Egyesült Államok gyengülése és Sztalin istentelen elveinek beszívargása Amerikába.

— **Felülvizsgálják a zsidók helyzetét.** Miniszteri rendelet alapján minden városban bizottság alakul a zsidók helyzetének felülvizsgálása érdekében, akiket közmunkára hívnak be. A bizottság tagjai közé tartoznak a hadkiegészítő parancsnokság, a földművelésügyi minisztérium, a munkaügyi minisztérium képviselői is. A bizottság elnöke pedig a megyei prefektus. A bizottság különösen ama zsidók helyzetét fogja felülvizsgálni, akiket eddig még nem osztottak be a munkatáborokba.

— **Veszett kutya garázdálkodása Orastien.** Egy veszett kutya Orastien több személyt megmart. Valamennyit a Pasteur-intézetbe szállították.

— **Máramarosból 55.000 galiciait telepítenek vissza régi otthonukba.** Máramaroszigetről jelentik: Ajtay Gábor, Máramaros-vármegye alispánja felszólította a vármegye 55.000 főnyi Galiciából bevándorolt zsidót, hogy telepedjenek vissza régi otthonába. Ezek a területek az oroszok a lakosság nagy részét eltávolították, így az áttelepítés nem ütközik nagy akadályokba. A felhívást egyéb közigazgatási rendszabályok is követték. Remélhető — írja az alispán, — hogy a felhívásnak örömmel tesznek eleget a bevándoroltak, mert hiszen régi, megszokott otthonba térhetnek vissza.

— **Timisoarai anyakönyvi hírek.** A timisoarai anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Thüry Zoltán droguista István nevű fia, Schneider Miklós szabósegéd Miklós nevű fia, Schüssler János földműves Mária nevű leánya, Cretu Teodor kocsis Mircea nevű fia. Meghaltak: Goldschmidt Ignác 74 éves cipész, Müller született Joanovits Amália 56 éves, Blum István 81 éves borbély, Tudoronu született Buzau Paulina 25 éves, Puskás János 20 éves inas, Boja Draghina született Tarandia 21 éves, Just született Vasiu Melania 31 éves.

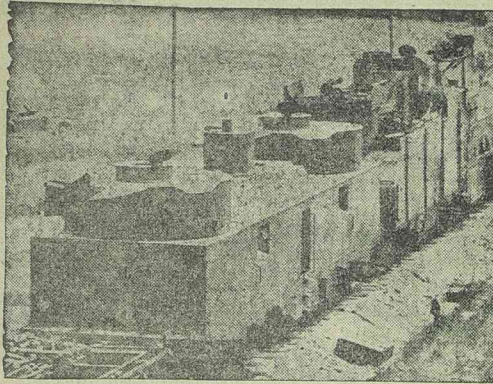
Ügyeletes gyógyszerárak

Vasárnap, augusztus 17-én Timisoarán a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Belvárosban a Jahner K. gyógyszerár, Gyárvárosban a dr. Kovács gyógyszerár, Erzsébetvárosban a Roxin gyógyszerár, Józsefvárosban a Craciun gyógyszerár, Mehalában a Corvin gyógyszerár és Fratelian a Panajoth gyógyszerár.

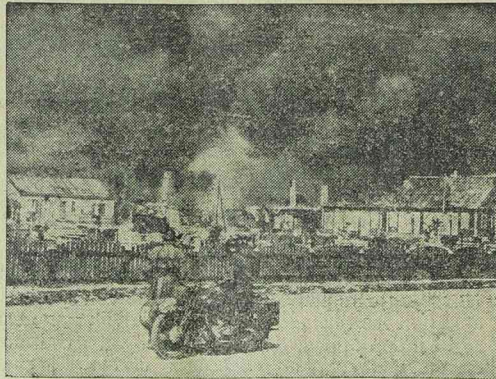
Hétfőn, augusztus 18-án Timisoarán az ügyeletes gyógyszerárak a következők: Belvárosban a Götz gyógyszerár, Gyárvárosban a Löw és Meisner gyógyszerárak, Erzsébetvárosban a Cristea gyógyszerár, Józsefvárosban a Diana gyógyszerár, Mehalában a Corvin gyógyszerár és Fratelian a Panajoth gyógyszerár.

Mozi

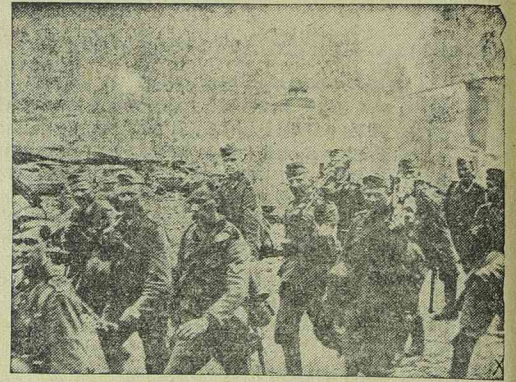
Vasárnap és hétfőn, Timisoarán a mozik műsora a következő: Apolló: Operett. Capitol: Tengeralattjárók, előrel: Thalia: Mai lányok. Corso: Cisco Kid visszatérése. Atlantik: Arany New-Friscoiban. Fratelian mozi: Szabadság becsület szóra. Roxy (csak vasárnap): Elhagyottak.

Szovjet páncélvonatot tönkretett egy bombatalálat.

Lángokban álló falu mellett vonulnak el a német csapatok.

Német gyalogság rommá lőtt községen keresztül nyomul előre.

SPORTTESEMÉNYEK

A timisoarai származású Ognyanov Milorad csapata a magyar NB-ben

Sok év előtt Timisoaráról hirtelen eltűnt egy tehetséges labdarúgó, Ognyanov Milorad. Azóta sem érkezett róla hír, egészen mostanáig, amikor neve újból feltűnt azzal kapcsolatban, hogy csapata, az Ujvidéki AC meglepetésszerű győzelmekkel kiharcolta a magyar NB I-be való jutást.

Timisoarán még bizonyára sokan emlékeznek Ognyanov Miloradra, aki legelőször a „csillagutcai csillagok” mezei csapatában, az „Egyetértésben” játszott mint fiatal „srác” balszélsőt, balösszekötőt, balhátvédet, sőt később középpedezetet. Ebben a mezei csapatban, (amely éppen jelen soros írójának vezetése alatt állott) játszott többek között a román válogatott Steiner Pick, a néhai Zelenák I, Czako I, Kiss, Béres, Csonka, Palmer I, Palmer II, Kürthy, Karlak I és II, Kilianovits és még sok más, azóta már elfelejtett nevű játékos. Ognyanov Milorad gyermekkorát ezek között töltötte és így került először a lila-fehérekhez, ahol Frontz Döme edző is felfigyelt rá, később pedig a CAT játékosak lett váratlan távozásáig.

Most, hogy az UAC az első osztályozó mérkőzésen káprázatos játékkal 4:0 arányban verte Ujvidéken a biztos esélyesnek vélt Szabadkai Vasutas AK csapatát és a második mérkőzésen Szabadkán is rá-

vert az erős visszavágásra felkészült „nagy” ellenfelére, megszerezve ezzel a magyar NB I-be jutás jogát, figyeltek fel erre a csapatra. Ezzel kapcsolatban merült fel a kérdés, hogy ki tanítja, ki edzi ezeket a tehetséges ujjvidéki fiatal labdarúgókat. Így derült ki, hogy Ognyanov Milorad az edzőjük, aki Timisoaráról eltávozva többek között Svájcban is járt és a Biel játékos volt. Rugta azután a labdát Zágrábban, mint a HASK középpedezete. A még fiatal edző kettős sikert is ért el, mert Ujvidék előtt a bezdániai edzője is volt, akik most ugyancsak kitűnően szerepeltek és bekerültek a magyar NB I-be.

A hírek szerint Ognyanov igen ért a fiatal tehetségek kibányászásához és felneveléséhez. Az UAC csapatának javarésze még gyerekzsámába menő játékosokból állt, mert egyszerre félcsapatra való ifjuságit tettek az első csapatba. A régiak közül ugyanis többen fegyvelemsértést követtek el, amiért kizárták őket és Ognyanov fiataljaival helyettesítették, még pedig nagyszerűen, mert jelentős tudásukkal, szívvel-lélekkel játszottak ezek a fiatalok. Ognyanov nevének fel-tűnése ismét bizonyossága annak, hogy a bánsági talajból kinőtt timisoarai labdarúgók mindenfelé megállják a helyüket és csak dicsőséget szereznek a timisoarai labdarúgóiskolának.... (Sz. I.)

lójának, Szerdán este az egyesületek delegátusai megtárgyalták a kupajátékot és megejtették a sorsolásokat is, melyek szerint az első forduló párosítása a következő:

- 9 óraker: Gutenberg—Infratirea.
- 10 óraker: Rapid—Tricolor.
- 11 óraker: Fortuna—Metalurgist.
- 17 óraker: Crişana—Prietenii.
- 18 óraker: Transilvania—Macelarii.

Valamennyi mérkőzés a C. A. A.-pályán kerül lebonyolításra.

Minden csapat pontos megjelenését kéri, mert ellenkező esetben a késedelmeskedőt vesztesnek jelentik ki.

A Tricolor egyéni és hatos csapatversenye jól egészíti a vasárnapi tekemísort, mert alkalmat ad az egyéni játékot kedvelő tekézőknek erejük összemérésére és nem utolsósorban értékes tiszteledijak nyeresére, mert a Tricolor a hat legjobb eredményt elérő tekézőnek a tőle már megszokott tiszteledijjal kedveskedik. Érdekes lesz a hatos csapatverseny is, melyen valamennyi egyesület résztvesz. A két legjobb csapat értékes tiszteledijazásban részesül. A verseny a Tricolor otthonában, a München vendéglő versenypályáján vasárnap este 9 óráig tart és a holtversenyeket eldöntő rádobásokkal zárul.

Sport-Foto-Optic

A legelőször sportcikkék és azok javítása

A. M. Mülley-nél

TIMISOARA

I, Str. Solderer 11

Telefon 10-19 Fióküzlet: IV, Bul. Berthelot 10

Sportcikkék mindenfelől

Boroszlóban augusztus 24—31 között tartják a Hitler-ifjuság sportversenyeit, amelyeknél 10.000 résztvevőre számítanak. A versenyeken csaknem valamennyi európai állam ifjusági kiküldöttil is résztvesznek, úgyhogy a boroszlói versenyek az európai ifjuság sportünnepévé válnak.

Ranghild Hveger, dán uszóvilágbaajnoknő újabb világsucusidót uszott a 800 m-en 10:52.5-tel, a régi világsucuseredményt is Hveger tartotta 11:11.7 idővel.

Az olasz-svéd teniszmérkőzésen a svédok a párosban legyőzték az olaszokat és ezzel a mérkőzés állása pénteken 2:1 arányú volt az olaszok javára.

Pécsen hölgyatletikai versenyt tartottak, amelyen két magyar csucseredményt javítottak meg, így súlylökésben Szepesvári 11.56 m-t ért el, míg Nagy Rózsi a 60 m-es síkfutásban 8 mp alatt győzött.

Lyonban szeptember 30-án Franciaország—Svájc labdarúgó válogatott mérkőzés lesz.

Kántori állást keres

Az 1941. évi aiud-i rendkívüli kántortanfolyamon jeles eredménnyel kántori diplomát nyert református ifjú, a ref. egyháznál kántori állást keres. Jól orgonál (kitűnő eredményel vizsgázott) és a belmissziói munkák végzésére előkészítő tanfolyamot is hallgatta, melyről bizonyítvánnyal rendelkezik.

Megkeresést és ajánlást az alábbi címre kell küldeni: **Officiál Parohial Reformát - Arpasal Jud, Bihor**

A ROMÁN ÉS A NÉMET VÖRÖS-KERESZT JAVÁRA MA LABDARÚGÓMÉRKÖZÉS LESZ AZ ELECTRICA PÁLYÁN

Ma délután fél 6 órai kezdettel a Ripensia és a Rapid csapatai barátságos labdarúgó mérkőzést játszanak az Electrica pályán. Az érdekesnek ígérkező mérkőzés bevételét a román és német Vörös-Kereszt alapjára fordítják.

A TIMISOARAI PÜLLÖK MAGYAR BAJNOKSÁGOT NYERT

A magyar uszóbajnokságok első napján bonyolították le a 4x100 m-es gyorsváltót, amelyben az UTE csapata győzött 4:13.2 idővel. Az UTE győztes váltójának a timisoarai Püllök is tagja volt és a váltó a következő összeállításban indult: Püllök—Zólyomi—Gróf—Körösi. A másodiknak beérkező BEAC váltójának a világbajnok Csik dr. is tagja volt, akinek részideje 59.2 mp elsőrangú eredmény. Harmadik a MAC váltója lett 4:14.4 idővel.

Az első nap további eredményei: 200 m gyors: Tátos 2:16.8, Eleméri 2:17.8, Gróf 2:17.8. 100 m melluszás: Fábián 1:14.4, Kiss 1:15, Szegedi 1:18.8. 100 m hátuszás: Kovács 1:11.8, Galambos 1:14.2, Bánki-Horváth 1:14.6.

PENTEKI MAGYAR LABDARÚGÓ-EREDMÉNYEK

Gamma—Szeged FC 4:3 (1:2)

Serlegmérkőzés, melynek során a Toldival megérintett Szeged több mint egy órán át vezetett és csak a hajrában volt kénytelen a győzelmet a kitűnő

Etnikai román

társulna, komoly, reális és nagyobb iparvállalatba **nagyobb tőkével!** Információ reggel 9 és 10 óra között Timisoara, telefon 19-91

játékosokkal feljavított Gammának átengedni. A gólok sorrendje: 12. p. Toldi (0:1), 23. p. Bognár (0:2), 32. p. Kincses (1:2), II. 6. p. Bognár (1:3), 18. p. Kincses (2:3) 22. p. Kincses (3:3), 39. perc Tóth (4:3).

Szeged válogatott—Ujvidéki AC 4:0 (1:0).

Törekvés—Lampart 5:3 (3:1).

DIMÁVAG—Kassa válogatott 4:2 (3:1).

CAMT—Patria barátságos mérkőzés lesz ma, vasárnap délután öt órai kezdettel a Banatul-pályán. A mérkőzésre mindkét egyesület több új játékosal áll ki, ami a meccs érdekességét fokozza.

Tekesport

Ma kezdődik a „Prietenii-kupa”-küzdelem

Immár harmadik hete tétienségre vannak kárhoztatva az aradi csapatok. A timisoaraiak ugyanis többszörös ígéretük dacára még mindig nem fejezték be a kerületi bajnoki játékokat és nem tudták delegálni a kerületi döntőben résztvevő kerületi bajnokot és így valószínűleg a kerület tanácsa timisoarai résztvevő nélkül fogja a döntőket lejátszani.

Az atléták, mint a „Prietenii-kupa” kétszeres védői elhatározták, hogy már most kiírják a kupát és ezzel lehetőséget adnak az aradi csapatoknak komoly küzdelemre. Ha az atléták győznek ezuttal is, úgy a vándordíj végleg a tulajdonukba megy át. Az atléták mindent beletesznek, hogy a küzdelmet ezuttal is megnyerjék, mert ha ez nem sikerülne, úgy az ötszöri sorrendhez nem kötött győzelemhez éppen olyan távol lesznek, mint voltak az első győzelem előtt. De a többi egyesület is erősen belefekszik, hogy a kupáért való további játéklehetőséget megmentsék és így részükre mindegy, ki győz, csak a C. A. A. ne nyerjen és a kupa tovább játékban maradjon. Kezdetben tehát a küzdelem és jó előkészítője a szeptember 19-én kezdődő városbajnokság visszavágó forduló-

= KÖZGAZDASÁG =

A visszatérési kölcsön sikere teljes mértékben biztosítva van

Az Argus című közgazdasági lap legutóbbi száma hosszabb cikket közöl a visszatérési kölcsönről és megállapítja, hogy ennek sikere teljes mértékben biztosítva van. Rámutat a lap arra, hogy a román állam által eddig kibocsátott valamennyi kölcsön közül a visszatérési kölcsön a legelőnyösebb, mert magas kamata révén ez nyújtja a legmegfelelőbb befektetési lehetőséget.

Egyébként valamennyi bucarestii lap oldalas cikkeiben foglalkozik az augusztus 15-én megkezdett kölcsönjegyzéssel. Kiemelik az újságok, hogy ugy a fővárosban, mind a vidéken a lakosság a legnagyobb lelkesedéssel járult a jegyzési helyekre és mindenki anyagi erejéhez mérten irt alá, hogy a visszatért tartományok ujjaépítése megkezdődhessék és minél előbb befejeződhessék.

A jegyzés első napja ünnepi keretek között folyt

le Bucurestiben. Egyedül az egyik kerületi pénzügyigazgatóságon két és félmillió lejt jegyeztek pénteken. A társadalom minden rétegéből származó polgárok eljöttek, hogy megtakarított pénzüket a visszatérési kölcsönbe fektetve az ujjaépítési munkához hozzájárulhassanak. Az első nap kimutatása szerint a bucarestii pénzügyigazgatóságokon a kisemberek által alá irt összeg elérte az 5 millió 665 ezer lejt.

Onicescu Octav tanár pénteken rádióbeszédet mondott és ez alkalommal kijelentette, hogy a kölcsön kibocsátási feltételei a lehető legkedvezőbbek. A bankintézmények maguktévá teszik a visszatérési kölcsön ügyét, mert gyümölcsösztetés céljából ez a legmegfelelőbb. A kölcsön az első lépés a gazdasági élet stabilizálására fel — fejezte be rádióbeszédét Onicescu Octav tanár.

Az állam részére rekvirált gabona illetékmentesége. A földművelésügyi minisztérium közli, hogy a pénzügyminisztérium 351.081 számú átirata értelmében a hadsereg részére rekvirált gabona után a termelők nem tartoznak felbőlyegzett számlát kibocsátani, miután a törvény értelmében nem tekintendők kereskedőknek. Közli még a földművelésügyi minisztérium, hogy a fenti esetben nem kell leróni a négy-százalékos nemzetvédelmi illetéket sem. Valamennyi felsorolt kedvezmény csak arra az esetre vonatkozik, ha a termelőtől saját termésű gabonáját rekvirálják.

A községi és megyei kötvények mentesek a négy-százalékos illeték alól. A pénzügyminisztérium elrendelte, hogy augusztus 10-i hatállyal a megyei és községi kötvények eladásra mentes a négy-százalékos nemzetvédelmi illeték alól.

A kereskedelmi kamarához nyújtandók be a besszarábiai és bukovinai zsidó cégek átvételére irányuló kérelmek. A nemzetgazdasági minisztérium augusztus 8-i rendelkezésével kapcsolatban pótlólag közli, hogy a besszarábiai és bukovinai zsidó cégek átvételére irányuló kérelmeket az illetékes kereskedelmi kamarához nyújtják be, amelyek a szükséges véleményezés után jóváhagyás végett a minisztériumba küldik.

Olaszországból importált vászonféléket a szövetségi intézet. A nemzeti szövetségi intézet a vászonfélékben fellelő hiány következtében a legutóbb kilencven millió lejt értékű rendelést tett olaszországi gyáraknál.

Az udvaron teherautó állott. A vörös katona intett, hogy kapaszkodjam fel. Utánam maga is felkéri a járműre, aztán odaszólt a sofőrnek:

—Mehetünk, tavaris Vaszili.

Az autó megindult és az akadémia hátsó kapuján keresztül kigördült az utcára.

A kommunista uralom kitörése óta az akadémiai növendékek nem hagyhatták el az intézetet és így oszálkozva láttam, hogy mennyire megváltozott Pétervár külső képe. Az utcákon leginkább csak fegyveres katonák voltak láthatók karjukon vörös szallaggal. Ugyancsak vörös karszalaggal viseltek borkabátos fiatalemberek is, akiknek övében három-négy revolver és több kézipánát hímabálózott. Olyan polgári ruhás férfiak és nők, akinek nem lett volna vörös karszalagja, csak igen keveset láttam. Ezek riadtan mentek a házak mentén, tekintetüket ijedten a földre sították és mindannyiszor megremsztek, valahányszor vörös katona mellett haladtak el. Tisztában voltam vele, hogy ezek a szerencsétlenek a bolsevikiek által megvetett burzsujok, akiket bizonyosan csak a szükség kényszerített az utcára. Ruhájuk alatt valószínűleg eldugva vitték valamely a jobb időből származó ékszerüket, vagy egyéb értékes tárgyakat, amelyet kenyérré akarnak becserélni. Az üzletek zárva voltak, a villamos nem közlekedett. Sok épületen láthatók voltak a lezárított harok nyomain. Voltak utcák, amelyek felszedték a volt gránitkocka kövezetet és barrikádokat emeltek belőle. A barrikádokat még mindig nem bontották szét, hanem csak annyi követ szedtek ki belőlük, hogy az igt támadt réseken a katonaság autói közlekedhessenek.

Azokon az utcákon, amelyek valamikor hemzsegetek az előkelő korzósó uraktól és hölgyektől, így a Nevski Prospekten is, alig lézengett néhány ember. A minisztériumok palotáin és a középületeken is mindenütt óriási vörös zászlók lógtak.

Elhadtunk a cár pétervári rezidenciája, az úgynevezett Téli Palota, valamint több nagyherceg és

A TÜZIFA UJ MAXIMALIS ÁRA. A közellátási államtitkárság most kiadott rendeletében az alábbi új maximális árakat léptette életbe a tölgy, gyertyán, bükk, akác, szil, juhar és jávorfára. Az árak vasúti átlomáson, vagy dunai kikötőben átadva tíz tonnás vagononkénti mennyiségre értendőek. Az erdélyi és bányási városokra nézve az új árak a következők: Timisoara 12.500 lei, Arad 11.500, Brasov 11.500, Turda 11.200 lei, Blaj 11.200 lei, Lugoj 11.200, Fagaras 10.600 lei, Alba-Iulia 10.000 lei, Beius 10.000 lei, Deva 10.000 lei, Sighisoara 9800 lei, Oravita 9600 lei. A lekántott tölgy és gyertyánfa vagononként kétezer leiel drágább.

Tizenhárom milliót eredményezett a török belföldi kölcsön. A két héttel ezelőtt kibocsátásra került török belföldi kölcsönre eddig tizenhárom millió török fontot jegyeztek.

Az angol bankok visszavonulnak a Távolkeletről. A Yomiuri Shimbun című lap úgy értesül, hogy az egyik angol érdekeltségű hongkongi bank, a „Hongkong-Shanghai Banking Corporation” elhatarozta, hogy visszavonul a Távolkeletről. A bank hanoi és szaigoni fiókjai már júliusban felszámoltak, míg más huszonnégy kínai, japáni és számi fiók most kezdte meg a felszámolási műveleteket.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—195, svájci frank 43.62—45.89. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, dinár 2.898—3.05, német márka 59—60, szlovák korona (38 százalékos felárral) 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, török font 92—92, lira 9.50—9.50, francia frank (38 százalékos felárral): 3.19—3.31. Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 756.96—786.79, egyiptomi font 776.34—806.93, palesztinai font 759.81—789.74.

Határidő napló

Augusztus 20:

A zárolt tengeri bejelentésének határideje.

AUGUSZTUS 24:

Egyéni- és társascegek eddig a napig tartoznak feltüntetni minden cégjelzésükön és iratukon a cég hivatali bejegyzési számot.

Augusztus 30:

Kétszáz kilogrammon felüli ócskavasmennyiségek bejelentése a város-, illetve községküzán.

Augusztus 31:

Bemutatóra szóló részvények névlegesítésének határideje.

I és 2 leies váltópénznek forgalmi értéke lejár.

Vállalatok, kereskedők és magánszemélyek, akik olyan írásbeli, vagy szóbeli megállapodást kötöttek, amelyek után az aránylagos illetéket a megállapodás természetéből kifolyólag csak az ideiglenes érték után rótták le, eddig a napig tartoznak a tényleges érték szerinti illetéket kiegyenlíteni.

A VÖRÖS POKOL

Jóir Fedorovics Tobeljov élményei a vörös paradicsomban

A DÉLI HIRLAP
EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICS KRIMOV

A sötétségben tapogatózva haladtam előre és amikor a príccs mellé jutottam, ruhástul rádóltam. Nyitott szemmel feküdtem a koromsötét fölkében. Nem tudom, mennyi idő telt el addig, amikor a kert felől egymásután két sortűzet hallottam. Akkor végeztek ki társaimat és a gaz Kalinint. Söhajtottam.

Vajjon mi vár reám?

A kábult ébrenlét hosszú órái következtek.

Végre a rácsos ablakon keresztül észrevettem, hogy Keleten pirkadni kezd a hajnal.

A borzalmas éjszakája véget ért és hirtelen a sok izgalomtól és kimerültségtől mély álomba merültem.

3. SAJÁT MAGUK SIRJÁNAK ASÓL.

Arra ébredtem föl, hogy az oldalomban rettentés fájdalom érzetem.

Felnyitottam a szemem és egy vörös katonát láttam magam előtt, aki puskájának agyával bökdöste jobboldali bordáimat.

Az ablakon keresztül derűsen nézett be a nap és pazarlón szórta tele aranyos sugaraival az egész cellát, mintha vigasztalan helyzetemben így akarna némi vigasztalást adni.

— Tapáskodj fel és gyere velem, — ripakodott rám a vörös katona.

Szó nélkül engedelmeskedtem. Kissé lesimitottam az egyenruhát és megindultam a vörös katona előtt,

számos főrangú ur palotái előtt is. Ezekbe a népbiztosok proletárfoltat telepítettek be. Az ablakokból mosdatlan gyermekek és fésületlen asszonyok bámultak ki. Nikolaj Nikolajevics diszes otthonának néhány ablakában a most lakó proletárok kimosott, foltozott, szines alsóruhákat aggattak ki szárítani.

Téherautók keresztül robogtak a Neva egyik hidján és nemokára a Péter-Pál-erőd kapuja előtt állott meg. A vörös katona, aki engem kísért, szolgálati cédulát mutatott a kapuőrsegnek, mire beengedtek az erődudvarra.

— Lefelé, — kiáltott rám a vörösőr.

A katona az egyik földszinti irodába kísért és ott a következő szavakkal adott át:

— Itt hozom a halálraírt Pjotr Fedorovics Tobeljov akadémiai növendéket, csináljatok vele parancs szerint.

Letette az íróasztalra a rám vonatkozó aktát és eltávozott anélkül, hogy tisztelgett volna. Ugy láttam, hogy a szovjetrendszer eltörölte a szokásos katonai tiszteletadást.

Nem értem azonban rá, hogy ezen és sok egyében töprengjek, mert az asztal mellett ülő katona rám-fördött:

— Te vagy Pjotr Fedorovics Tobeljov?

— En, tavaris.

— Szerencsés fickó vagy, mert nem fekszel átlótt koponyával koporsó nélkül a földben, mint társaid. Tudd meg, hogy itt a Péter-Pál-erődben nagy öröm vár rád.

Rám pislogott és alighanem azt leste, kíváncsi vagyok-e az ígérkező örömrre. Azonban arcómról nem olvashatta le gondolataimat, az ajkam pedig néma maradt.

— Látom, nem is érdekel a kínálkozó öröm. Hát azért én kérdés nélkül mégis elárulom azt neked, galambocskám. Családi viszontlátásban lesz neked a részed.

(Folytatjuk.)

Apróhirdetések

Aikalmazás

Vasalónót keresek munkakönyvvvel, aki férfi- és nőruhákat tökéletesen vasal. Wagner János, Deva, Strada Grivitei 45. szám. (3099)

Zsidó intellektuellt hadbavonultat bármely szakmában helyettesít. Ajánlatokat „Feltétlen korrekt” jeligére a timisoarai kiadóba kér. (4978)

Női fodrász vagy fodrásznő, tartós és vízhiullámhoz értő, azonnalra kerestetik. Krause Oszkár Brasov, Str. Lunga 54. (3099)

Megbízható, szorgalmas szolgát keresünk azonnalra. Cim a timisoarai kiadóban. (4931)

Tanulóleányokat nőiszabóságra elsőrangú szakmai kiképzésre felvesz Haas Hermann, áll. képesített szaktanár vezetése alatt álló szabói szakintézet, ezelőtt Szabászati akadémia, erre a célra külön berendezett üzemi helye. Beiratás délután 6—8 óra között. Timisoara, Piata Unirii 5. (3089)

Keresek 4 és fél éves kisleányom mellé perfect német kisasszonyt, kizárólag nappali órákra. Jelentkezni délután 5-7 óráig. Timisoara, IV., Str. Miron Costin 1. szám, II. em. Ajtó 7. (1986)

Megbízható, biciklizni tudó kifutó azonnal felvétetik. „Bapag” Timisoara, III., Str. Rusu Sirianu 41. (1897)

Intelligens fiú tanulóknak kerestetik. Földessy óráshoz. Timisoara III., Str. Doja 44. (1977)

Kőművesek, ácsok, napszámósok felvétetnek: Gyárvaros, Standard-harminygyárral szemben levő építkezésnél. (1988)

Fűszer- és csemegekereskedőségél felvétetik. Farcasiu, fost Eles, Arad, Str. Bratianu 1. (3185)

Női konfekciós munkára keresek varrónőket és segédeket. Selmeci-varroda, Arad, Str. Vicentiu Babes 1. (3190)

Allást keres

Nyugdíjas, keresztény vasuti tisztviselő raktárnoki, vagy ehhez hasonló állást keres. Cim szivességből: Stuhl-fűszerkereskedés, Timisoara IV., Str. Fröbl 42. szám. (1965)

Középszkolát végzett, keresztény, három nyelvet beszélő elárúsítónő állást keres. Irodai munkát is végez. Cimeket „Szorgalmas” jeligére a timisoarai kiadóba kér. (4880)

Zsidó családnál elhelyezkedne komoly, intelligens, magyarul és németül beszélő nő, gyermek mellé, háztartásban is segédkezik. Cimeket „Gyermekszerető” jeligére Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám alá kér. (3192)

Fából művésziesen faragott

díszágyak, keletartók, dohánykészletek, könyvtámasztók, csillárok, álló és asztali lámpák,

teszületek, Mária-reliefek, templomi és házi oltárok,

szobrok, mindennemű ajándéktárgyak szolid árak mellett kaphatók

Szánthó László

szobrászművész
Timisoara III., Strada Memorandului 16. sz.

Oktatás

Gyorsírást, könyvelést és németet tanít perfect főkönyvvé. Ugyiszintén könyvelést, levelezést is vállal igen szerény díjazásért. Timisoara I., Str. Palanca 1. Ajtó 8. (4662)

Lakás

Szoba-konyhás lakást keres egyedülálló nő, a III. kerületben. Cimeket a timisoarai kiadóba kérek. (4601)

Aradi konzulátusi tisztviselő a központban butorozott szobát keres, fürdőszobával. Ajánlatokat „Sürgős” jeligére a Rudolf Mosse hirdetőirodába kér. Eminescu-utca 8. (Telefon 17-11.) (4625)

Bérbeadó két egymásbanyiló butorozott szoba Timisoara-erzsébetvárosi villanegyedben, augusztus 15-re. Reflektánsok adják a timisoarai kiadóba címüket „Csendes lakó” jelige alatt. (3092)

Kétszobás, parkettás, fürdőszobás lakásomat, Józsefváros központjában, nem zónában, cserelném, ugyanilyen egy-, vagy kétszobással, Erzsébetvárosban. Bővebbet: Havranek Károly, IV., Str. Bratianu 34. alatt. (1968)

Különbejáratu butorozott szobát keresek szeptember 1-re, lehetőleg kapualatti bejárattal, a III. vagy IV. kerületben. Ajánlatokat „1200” jeligére a timisoarai kiadóba kérek. (1947)

Brasovban egész modern négyszobás lakás, elköltözés miatt, azonnal kiadó. Legszebb központi fekvésű, nagy terasz és minden comforttal. Jelenlegi bérlővel, ami most Brasovban tartózkodik, személyesen lehet tárgyalni. Felvilágosítást ad Roth Carl, Brasov, Strada Gheorghe Baritiu 12. (1978)

Garzon-lakás fürdővel, nem zónában, azonnalra kiadó. Timisoara III., Strada Popa Anca 5. (1985)

Három-, vagy négyszobás lakást, esetleg egy különálló házat, zónán kívül, bérbe vennék. Választ „Zsidó család” jeligére a timisoarai kiadóba kérek. (1981)

Szépen butorozott utcai szoba szolid uralmber részére kiadó. Timisoara IV., Str. Preyer 15. Ajtó 1. (1979)

Szépen butorozott különbejáratu szoba, fürdőszobahasználattal, esetleg teljes ellátással, azonnal kiadó. Timisoara IV., Str. Mircea Voda 3. (4925)

Elegáns butorozott szoba, fürdőszobahasználattal, azonnal kiadó. Cim a timisoarai kiadóban. (4881)

Pontos fizető keres Ardon egyszobás-konyhás lakást, esetleg fürdőszobával. Cimeket „Pontos fizető” jeligére Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám alá kér. (3186)

Különbejáratu butorozott szobát, fürdőszobahasználattal keres a központban magányos ur. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. alá kér. (3188)

Adás-vétel

Eladó egy jókarban levő ovális, kihúzható ebédőasztal, hat párnázott székek. Timisoara-Fratelia, VIII-ik utca 6. (1993)

Elesatolt területen vennék nagyobb ingatlant. Fizetés Romániában. Ajánlatokat Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám alá. (3105)

Fekete fajpuli kölyökkutyák eladók. Wagner, Utvinis, Zebnsky-uraldom. Érdeklődni lehet Angelnél, Arad, Bulev. Reg. Ferdinand 57. szám alatt. (3193)

Jól bevezetett hölgyfodrász-szalom Timisoaran, a Belvárosban, előnyös feltételek mellett átadó. Reflektánsok „Fodrász-szalom” jeligére adják le címüket a timisoarai kiadóban. (1980)

Rádiókészülék, modern, 3 hullámhosszal, olcsón eladó. Timisoara II., Strada Aurel Cosma 3. I. 9.

Sírkövek fekete gránitból nagy választékban kaphatók. Tunner közpári vállalatnál. Timisoara, Calea Sagului 3. Józsefvárosi temetőnél. (1989)

Jégszekrények, varrógépek, irodaberendezések, irógépek, hálósobák, ebédők, matracok, ottománok, kerti butorok, Thonet-székek olcsón eladók. Megvételre keresünk kombinált szobát, ebédőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl 2, az udvarban. (3081)

MIELŐTT VENNE VAGY ELADNA külföldi vagy belföldi perzsát, antik butort, márkás porcellánt, ezüst díszágyat, műtárgyat, festményt, szobrot, Wertheimkasszát, irógépet, könyvritkaságot, linoleumot, irodaberendezést — forduljon bizalommal az „AR-TA” bizományi üzlethez, Arad, Strada Alexandri 5. (3060)

Rövid, fekete, keresztthuro zongora, bécsi gyártmány, jutányosan eladó. Timisoara II., Str. Oltul 17. Telefon: 21-86. Érdeklődni d. e. 8—12-ig. (4880)

Gázvezetést, kétlángut, használtat, de jó állapotban levőt, megvételre keresek. Cimeket a timisoarai kiadóba kérek. (4501)

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

WALTRICH

fodrász Timisoara

II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok. 1-2-3-6 os villamos megállójánál ::

Használt gyermektelikabát, 8—12 éves fiú részére, jó minőségű, megvételre kerestetik. Timisoara II., Str. Petre Tegele 1. Házmesternél (szivességből). (4600)

Eladó különféle rongy, szabóságok és varrodák szövet, selyem stb. maradványai. Cim: Jóó Dénes, Petrosani. Strada Patimi 22/a. (3101)

Figyelem! Jégszekrények, recamierek, kasszák, íróasztalok, irógépek, varrógépek, kombinált szobák, ebédők, egyes butordarabok új és használt állapotban, óriási választékban legolcsóbban kaphatók. Keleti és belföldi szönyegek nagy választékban! Veszünk teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, ezüstöt, nemes porcellánt. Tempo bizományi üzlet, Arad, Fischer Eliz-palota. Telefonszám: 19-75. (3059)

Hangos mozigépet megvételre keresek, ajánlatokat ármegjelöléssel Bozga Ili dr. notar, Sebis, jud. Arad kérek. (3178)

Kereszthuro zongora, elsőrendű bécsi gyártmány, fekete, kifogástalan szép állapotban, páncéltökével, eladó. Timisoara III., Str. Timotei Cipariu 1. szám. II. em. 11. (Református-épület) (1916)

Angora-nyulak eladók. Fehér Sándor, Cermeu, Arad megye. (1948)

Őszi-téli és télikabát 2 éves leánya részére kerestetik. Timisoara II., Strada Dorobantilor 62. (4660)

Teljes altiszti felszerelés, télikabát, öltöny, sapka, szijjak, lábszárvédő, magas vékony alakra eladó. Timisoara II., Str. Balas 2. (1984)

Keresek megbízásból 12 személyes ezüst evőeszközt, finom bundákat és erős lenesével fényképezőeset: Leica, Retina vagy Robotot. Gáborné, Timisoara III., Str. Timotei Cipariu 5. (A Mária közelében.) (1983)

Eladók: Ripszrollók (2 mtr. hosszú 1.30 széles), illőfürdőkád, teleses rádió, literes üvegek. Cim a timisoarai kiadóban. (4880)

Sarok-ház hely házzal, kerttel és gyümölcsfákkal, gyárnak is megfelel, eladó. Timisoara IV., Calea Sagului 44. szám, a villamos megállójánál. (1991)

A Schwartz Tibor cég Timisoara

Bul. Carol 6 kéri üzletheit és ismerőseit, hogy a jövőben ne hívják 35-08 telefonszám alatt, mert az a szám már nem a cégé.

Tömegbélyegek, közepes vagy kisebb bélyeggyűjteményt megvételre keresek. Cim a timisoarai kiadóban. (1992)

Használt, de jó állapotban levő feles gyermekkerékpart megvételre keresek. Arad, Str. Numa Pompiliu 1. (3189)

Négy darab használt üzleti vasgördöny, új színekkel, eladó. Arad, Bulev. Regele Ferdinand 44. (3194)

Polituros francia háló, kombinált polituros szoba 125 cm. széles recamiéval, gyönyörű ebédők és uriszobák, négyajtós barna tölgyfaszekrény, háromajtós modern fehérszekrény, recamiék, kifogástalan állapotban, plüssel bevont széles ottomán, ágyneműtartóval, Biedermeyer-íntarziás kredencek, 12 személyes finom porcellán- és üvegszervizek, kártya- és sakkasztal, zsurasztalok, stb. sürgősen eladó. Gáborné, Timisoara III., Str. Timotei Cipariu 5. (A Mária közelében.) (1982)

Műhelyhelyiség Aradon, a belvárosban, motorral, esiszóval és fürdővel kiadó, vagy eladó. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3179)

Különféle

Fordítást válllok románról magyarra és magyarról románra. Cim a timisoarai kiadóban. (4500)

Piarista növendékeket teljes ellátásra felveszek utcai fürdőszobás lakásba. Timisoara IV., Str. Bratianu 23. szám. I. emelet, 3. ajtó. (1957)

Bevezetési cég társulna román, vagy német, prima referenciákkal és száz ezer tökével rendelkező utazóval. Ajánlatokat „Szakmát megjelölni” jeligére a timisoarai kiadóba. (1949)

3 millióval társulnék ardi ipar-, vagy kereskedelmi vállalathoz. Magyar árja származásu vagyok. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3134)

Bánsági német kereskedő, széleskörű kereskedelmi gyakorlattal, kereskedelmi, vagy ipari vállalathoz társulna megfelelő tökével. Ajánlatot „Bizalomra méltó” jeligére a timisoarai kiadóba kérek. (3095)

Poloskairtást, parkettsuroást garancia mellett vállal Lovas, Arad, Bulevardul Regina Maria 18. szám, házmesternél. (3161)

Már 200 leírt igen szép paplant készített Glück, Arad, Str. Baritiu 8. szám. (Piata Avram Iancu mellett). (3062)

Huszonkét hold föld tanyával, hérbé vagy felesbe kiadó. Érdeklődni Arad, Str. Numa Pompiliu 1. (3187)

Pályázati hirdetés tanítói állásra

A Romániai Unitárius Egyház Képvisele Tanácsa az 1941-42 iskolai évre pályázatot hirdet több kisegítő, illetve helyettes tanítói, illetve tanítónői állásra.

Pályázhatnak korábban is működési engedéllyel bíró tanítók és tanítókné, vallás-különbség nélkül.

Pályázni szándékozók érdeklődésükkel forduljanak az Unitárius Egyház Képvisele Tanácsához: Consistoriul Bisericei Unitariane Turda cimen.

Turda, 1941 augusztus 4.

A Romániai Unitárius Egyház Képvisele Tanácsának elnöksége

150.000, esetleg több tökéket keres jólmenő kötött-áru (tricotage) üzlet, jó kamatozással, esetleg hölgy részére aktív tevékenység lehetséges. Ajánlatok a timisoarai kiadóba „Arja üzlet” alatt kéretnek. (3102)